

A
NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE
1910. SZEPT. 6. NAPJÁN BIKSZÁDON TARTOTT
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE

*

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA

HETVENEDIK DARAB

NAGYBÁNYA
NÁNÁSY ISTVÁN KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL
1910

A

NAGYBÁNYAI REF. EGYHÁZMEGYE

1910. SZEPT. 6. NAPJÁN BIKSZÁDON TARTOTT

RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE

*

AZ EGYHÁZMEGYE HIVATALOS KIADVÁNYA

HETVENEDIK DARAB

NAGYBÁNYA

NÁNÁSY ISTVÁN KÖNYVNYOMDÁJÁBÓL

1910

**A nagybányai református egyházmegye
1910. szeptember 6. napján Bikszádon tartott közgyűlésén
jelen voltak:**

Széll György esperes és **Helmeczy József** egyházmegyei gondnok
elnököklete alatt:

Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Tóth Dániel, Papolczy
Zoltán lelkészi tanácsbírák.

Tóth Mór, dr. Dezső Kálmán, Csaba Adorján, Szilágyi Tihamér,
Sinka Lajos, Bay Lajos világi tanácsbírák.

Magoss Ferencz lelkészi főjegyző.

Soltész Elemér lelkészi, dr. Helmeczy Pál világi aljegyző.

Nagy Lajos közpénztárnok.

Dr. Harcsár Géza ügyész.

Balajthy Károly, Batta Miklós, Bogdán Lajos, Czelder Béla, Dávid
Sándor, Gachal János, Joó Kálmán, Kálmán Sándor, Kató Béla, Kiss
Sándor, Kócsi Péter, Makai Elek, Marcsa Imre, Melegh Albert, Miszti
Mihály, Molnár Lajos, Nagy Sándor, Oláh Sándor, Öry Tamás, Papp
József, Sipos Károly, Szabó Károly, Szász Tihamér, Szentgyörgyi Zsig-
mond, Sziky Ádám, Varga Jenő rendes lelkészek, Csiszár Árpád szatmár-
udvarii s. lelkész.

Fábián István tanítótanársági képviselő.

Tóth Gáspár adorjáni, Báthori Dániel amaczi, Szabó András apai,
Boross Zoltán aranyosmedgyesi, id. Bak István avasujvárosi, Osváth
Elek batizi, Papp Márton felsőbányai, Szalkai János garbolczy, Miklós
Antal hiripi, Erdei József kakszentmártoni, Orosz Gusztáv kishodosi,
Cserepes Áron kispaládi, Tar Albert kispelkesi, Mák Ferencz kőszeg-
remetei, Balogh Géza lázárii, Bartha Énok magosligeti, Fehér Antal
méhteleki, Váczy Mihály mikolai, Szilvássy István misztótfalui, dr. Ajtai
Nagy Gábor nagybányai, Krakkó Zsigmond nagyhodosi, Bálint Zsig-
mond nagykolcsi, Nagy Géza nagypaládi, Károly Mihály ombodi, id.

Kánya Károly patóházai, Böszörményi Sándor pettyéni, Gaál István sándorhomoki, Lőrinczi Gusztáv sárközi, Szilvász Sándor sárközujlaki, Sebestyén Endre szamoskóródi, Medgyesi József szatmárhegyi, Szeőke Sándor szatmárudvarii, Bay Miklós színérváraljai, Szabó István tiszta-bereki, Szentpétery Jenő uszakai, Várad Áron vámfalui képviselők.

73. A kilenczvenedik zsoltár első versének eléneklése és esperes úr buzgó imádsága után

egyházmegyei gondnok úr az elnökség nevében a közgyűlést, a tagok szíves üdvözlése mellett megnyitja.

74. A megbízó levelek beszédésével elnökség Miszti Mihály lelkészt bizza meg. Elmaradásukat igazolták: Balogh István tanácsbíró, Torday Imre v. főjegyző, Bartók Károly, Bodnár János lelkészek, Kádár Károly tanítóttestületi képviselő. Képviselő nem küldését indokoltan jelentették Egri és Százazberek egyházakból. A józsefházai egyháztanács név szerint való szavazással 6 szavazattal 4 ellenében kimondotta, hogy nem tartja szükségesnek lelkészen kívül külön képviselő küldését.

Egyházmegyei közgyűlésünk alkotó tagjait az elől kitett sorrendben igazolja; az indokoltan távollevők és képviselőt indokoltan nem küldött egyházak mentsegeit tudomásul veszi. A kiskolcsi, rozsályi és szamoskrassói egyháztanács képviselője elmaradását 1910. dec. 1-ig az esperesi hivatalnál birság terhe alatt mentse ki. A józsefházai egyháztanácsnak azt a hat tagját, akik képviselő küldése ellen szavaztak, 4 K birságban elmarasztalja közgyűlésünk, kötelezven egyháztanácsot a büntetéspénznek az egyházmegye pénztárnokához 15 nap alatt beküldésére, egyszersmind annak az illető presbytereken való behajtására.

75. A jegyzőkönyv hitelesítésére elnökség a jegyzőkön kívül

Szabó József és Tóth Mór tanácsbírákat küldi ki. A hitelesítés helyét és idejét az elnökség állapítja meg.

76. A közgyűlés tagjai közt szétosztott nyomtatott tárgysorozatot felolvasottnak tekintetvén, hat rendbeli pótlással a tanácskozás sorrendjéül elfogadja közgyűlésünk.

77. Egyházmegyei gondnok ur, gyűlést megnyitó beszéde folyamán megemlékezővén a Borromeus-enciklika közzétételéből származott legújabb sérelemről, a nevezett pápai iratban foglalt s dicső reformátoraink ellen irányuló gonosz támadást felháborodással utasítja vissza s indítványozza, hogy a közgyűlés a rajtunk, egyházunkon esett eme sérelem orvoslása érdekében az egyházkerületi közgyűlést keresse meg.

Egyházmegyei közgyűlésünk teljesen tisztában van ugyan egyfelől azzal, hogy áldott emlékü reformátorainknak a történelmi igazsággal egyező méltatását a pápaság részéről legkevésbé sem várhatjuk; másfelől azzal, hogy a reformátorok ellen szórt, évszázados gyűlöletből fakadó rágalmak a történelmet ösmerő józan gondolkozásu embert ma már meg nem téveszthetik s legfeljebb arra alkalmasok, hogy a pápas egyház értelmes hívei körében is bizonyos visszatehetséget és röstelkedést, bennünk pedig őszinte szánalmat keltsenek föl: mindamellett magáévá teszi a gondnoki megnyitó beszédben kifejezett tiltakozást s jelen határozattal megkeresi a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűlést az iránt, hogy megfelelő formában utasítsa vissza az egyházunk ellen pápas részről intézett legújabb támadást.

78. Minden egyház kebelébe idején eljutott esperesi jelentés felolvasottnak tekintetvén,

egyházmegyei közgyűlés az abban foglaltakra a következő határozatokat hozza:

1. Kakszentmártonban a lelkész (segédlelkész) teljesítse a konfirmációt.

2. Vallásos felolvasások tartását lelkészek, tanítók, egyháztanácsok figyelmébe ajánlja egyházmegyei közgyűlés. Ugyiszintén — ahol lehet — énekkarok szervezését, melyek a vallásos estélyek rendezésébe bevonandók, nemkülönben ajánlja a vallásos irányu lapok, pl. Téli Ujság, Koszoru füzetek terjesztését.

3. A szegényekre vonatkozó szabályrendeletet minden egyház léptesse életbe s szerényen bár, de fejleszse a szegényalapot.

4. Az egyh. törvény (I. 44. §.) intézkedésére figyelemmel, a tanítókat, kántorokat alkalmazzák lelkészek az egyháztanács jegyzőjéül.

5. Kitértek, áttértek anyakönyve minden egyházban beszerzendő.

6. Erdődöt vagyenleltára betérjesztésére felhivja.

7. Lelkeszi iktató beszerzésére az egyház, használatára a lelkész másodizben felhivatik Garbolczon, Szatmárudvarin, első izben Sárközujlakon.

8. Telekkönyvi ügye rendbehozására — a felelősségre

hivatkozással — Kispalád, Magosliget újból, Sándorhomok első ízben megintetnek.

9. Hátralékos illetéke kifizetésére felhivatik Sándorhomok és Magosliget, belhivatalnoki fizeteshátralék behajtására és 30 nap alatt jelentéstételre köteleztetnek: Apa, Sándorhomok, Uszka, Magosliget, Nagypalád, Kispalád.

10. Templomaik javítása tárgyában megfelelő eljárásra jelentéstétel mellett felhivja Szamoskrassó, Sándorhomok, Pálfalva, Garbolcz, Kishodos, Adorján, Méhtelek, Misztótfalu, Nagybánya egyházakat.

Templomaik újból építésére ismételten felhivja közgyűlésünk: Sárköz, Dobrácsapáti, Nagypalád, Szamoskóród, Tisztaberek egyházakat. Jelentést kíván, hogyan, miként készítették elő az építkezést, mennyi lenne a költség s a hiányzó összeg hogyan volna előállítható.

11. Lelkeszi lakásuk javítására felhivja: Rozsályt, Sárközt, Szatmárudvarit, Szinérváralját, Uszkát, Garbolczot, Méhteleket és Kishodost. Újjáépítésre — az előkészítésről jelentéstétel kötelezettsége mellett — Szamoskóródot, Magosligetet, Misztótfalut és újból figyelmeztetéssel Tisztaberket, Kispaládot.

12. Iskolaépületük javítására jelentéstétel mellett felszólítja Ombodot, Szinérváralját, iskolájuk bővítésére Adorjánt, Kipeleskét, újból építésre Sándorhomok, Tisztaberek, Uszka, Szamoskóród egyházakat.

13. Melléképületek javítására a jelentésben megnevezett 10 egyházat utasítja.

14. Szatmárhegy és Erdőd egyháztanácsa felhivatik, hogy tűzbiztosítását végre a Foncière pesti biztosító intézetnél eszközölje.

15. Rozsály, Magosliget egyháztanácsát és tanítóját felhivja az egyházmegyei közgyűlés, hogy IV osztályról, viszont Adorján, Dobrácsapáti, Erdődét is, hogy V osztályról VI-ra fejlessze iskoláját, viszont Sándorhomokot és Rozsályt utasítja a tanterv betartására, Sárköz, Pettyén, Avasujváros fiúiskolája tanítóit fegyelmi eljárás terhe alatt inti, hogy tanítási sikerük elégtelenségét jövőre pótolják, tanításukat sikeressé tegyék.

E határozatokról jelen jegyzőkönyvben a fensorolt egyházak értesítetnek.

79. Olvastatott az időközi változásokról szóló esperesi jelentés következőkben:

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

I. Az időközi változásokról és más nyilvántartást igénylő dolgokról jelentésemet van szerencsém a következőkben beterjeszteni:

Közelebbi gyűlésünk óta lelkészi karunknak két halottja volt. Az egyik, magosligeti lelkésztársunk — a patriárchális kort ért *Pásztor István* — élete 93-ik évében, az élettel megelégedve. A másik vámfalui lelkésztársunk, *Nagy Károly*, kit nagy hirtelenséggel — mint feltámadt vihar az élő, erőteljes fát — tépett ki az élőknek földéből a halál, még munkálkodó korában. Mindkettő több-kevesebb sikerrel egyházunk szolgálatában forgolódott. Örököltük meg emlékezetüket jegyzőkönyvünk lapjain.

Az uszkai lelkészi állásra folyó évi június 13-án Molnár Lajos és Madarassy László urak vezetése alatt *Szász Tihamér* hetei lelkész választatott meg. Törvényes levén megválasztása: részére a meghívási engedélyt kiadtam s állásába aug. 7-én beigtattattam, azzal az óhajjal, vajha új lelket tudna támasztani új szolgatársunk e nagyon hanyatló állapotba jutott egyházunkban. A garbolczi egyház lelkészi állására Magoss Ferencz főjegyző és Kanizsay Jenő urak vezetése alatt *Kovács László* hódmezővásárhelyi s. lelkész választatott meg. Részére a meghívási engedélyt kiadtam s állását szept. hó 11-én fogja elfoglalni. Üresedésbe jött a mikolai lelkészi állás Gachal János lelkész lemondása folytán. A betöltési eljárást folyamatba helyeztem s befejezéshez közel.

Felügyelő lelkészül Magosligeten Sipos Károly nagypaládi, Vámfaluban pedig Meleg Albert községremetei lelkészt bízam meg.

A segédlelkészi karban az a változás történt hogy Kovács Gyula lelkészi kisegítő helyett jul. 1-től Ludmann Lajos s. lelkész részére adtam felhatalmazást Kakszentmártonban a működésre.

A tanítói karban: Hajdu Sándor (máramarosszigeti képzőintézetben vizsgázott) felsőbányai ideigl. tanító, rendes tanítóul elválasztatott. Hiripen pedig Huszár Irén helyett Ács István (a szatmári róm. kath. képzőintézettől nyerte oklevelét) választatott meg. Előbbi igazolta, hogy Máramarosszigeten az egyházkerületi vizsgáló-bizottság jelenlétében szerezte meg a vallás- és énektanból oklevéli osztályzatát. Utóbbit pótvizsgára köteleztem el.

II. Tavaszi közgyűlésünkről távolmaradásukat a 2—1910. sz. egyházmegyei határozat alatt nevezettek nálam kimentették utólagosan s így birság alkalmazásának szükségessége nem forog fenn.

III. Az 52—1910. sz. egyházmegyei határozat folytán dobrácsapátii tanítót felhívtam, hogy nyugdíjaztatási kérvényét illetékes helyen nyujtsa be, mit az illető megígért, de hogy végrehajtotta-e? felszólításom daczára sem igazolta. Ha az igazolást be nem terjeszti a gyűlés napjáig: fenti határozatnak — a könyörület további mellőzésével — eleget teendek.

IV. A 67—1910. sz. egyházmegyei határozat folytán résztvevő küldöttársaimmal a szatmári főgimnázium jubiláris ünnepén megjelen-tem s egyházmegyénk üdvözlétét tolmácsoltam.

V. Az egyházmegyei pénztárt július hó 30-án Sátor Dávid tanács-bíróval megvizsgáltam s annak ügykezelését, felmutatott értékeit rend-ben találtam. A közigazgatási költséggel hátralékos egyházakat (16) felhívtam a hátralékok azonnali befizetésére s a beérkezett jelentések szerint ez idő szerint már alig van hátralék. De kívánatos is, hogy jövőre már jobb és rendezettebb anyagi viszonyok közé jutva kis egy-házaink, az első év hónapjaiban tegyenek eleget kötelességeiknek az egyházmegyei pénztárral szemben.

VI. A nyilvános ellenőrzés szempontjából jelentem, hogy az ököritóiak javára hozzám 352 K 22 f folyt be egyes egyházakból (Pettyén 12 K, Nagybánya 7 K 52 f, Lázári 11 K 30 f, Aranyosmedgyes 2 K 20 f, Ombod 36 K 36 f, Nagyhodos 6 K 44 f, Szárazberek 15 K 12 f, Kishodos 4 K, Kakszentmárton 5 K 72 f, Avasujváros 18 K 69 f, Sárköz 5, Tisztáberek 10 K, Apa 9 K, Felsőbánya 38 K 80 f, Amacž 8 K 30 f, Józsefháza 7 K, Misztótfalu 10 K, Szinerváralja 10 K, Nagy-palád 7 K 63 f, Nagykolcs 1 K 20 f, Batiz 5 K, Szatmárudvari 2 K, Uszka 20 K, Sándorhomok 2 K, Kispalád 87 K, Mikola 5 K, Szatmár-hegy 4 K 74), mit is a püspöki hivatalhoz jul. 6-án beküldöttem. A Gusztáv Adolf egyesület részére küldött Sándorhomok 2 K. Virágvasárnapi perselypénzt a lelkészi nyugdíjintézetnek Nagybánya 9 K. Mindkettőt az illető pénzkezelőhöz elküldöttem.

VII. Az egyházlátogatási jegyzőkönyvek felülvizsgálása alkalmából véletlenül jöttem rá, hogy kiskolcsi lelkésztársunk folyó év tavaszán lelkészkedése 50-ik évét betöltötte. Nem hallottam róla előzőleg semmit. Ugy látszik, a mi lelkésztársunk nem kívánja felemlegetni hosszas szol-gálatát, legalább tágas körben nem. De nekünk — azt hiszem — nem lehet elhallgatni ezt az 50 éves pályafutást. Önmagunkat tiszteljük meg és az Ur szolgálatát becsüljük meg, ha róla emlékezünk.

Az őszövetségi iratokban az 50 éves jubileumi év az Ur jókedvé-nek esztendeje volt. S nem más az a mi őszbeborult lelkésztársunkra

nézve is, mint az Ur jókedvének esztendeje, hogy megérhette, pályáját futhatja, szolgálatát, melyre elhivatott, teljesítheti.

Szük körben munkált. Egyházmegyénk egyik kis egyházában töltötte el egyhuzamban azt az 50 esztendőt. De bármily kicsiny legyen is a működési kör, ha kötelességérzet, odaadás s — ami nálunk fő — jó példaadás társul vele, áldott és mély nyomokat hagyó a közre a működés. És az, hogy a mi társunkat, rég-rég, már tanácsbírájául hívta el egyházmegyénk; az, hogy a gyámintézet a pénztárnoksággal tisztelte meg és végezetre, hogy egyházában az ő lelkeszkedése 50 éves évfordulója alkalmából szerény 100 koronás alapítvány tétetett: mind csak annak a jele, hogy az ő hosszú szolgálata nem volt hiábavaló, eredménytelen. Nyujtsuk mi is — t. közgyűlés — neki az elismerésnek egy kicsike szálát, midőn 50 éves működéséről megemlékezünk. Legyen a többi, a hátra levő idő mind, rajta az Ur jókedvének esztendeje és ideje. Építgethesse tovább is sikerrel az ő egyházát s forgolódhassék az ő Ura szolgálatában áldást terjesztőleg.

Jelentésem zártán vagyok, Avasujváros, 1910. aug. 30. Kiváló tisztelettel, *Széll György* esperes.

I. Közgyűlésünk a hosszú élet és hosszú szolgálat terhe alatt megfáradt s az Urban elnyugodott Pásztor István magosligei és az élők földéről váratlanul kiszakított Nagy Károly vámfalui lelkésznek halálát részvétellel veszi tudomásul, emlékezeteket jegyzőkönyvében megörökíti.

Szász Tihamért uszkai, Kovács Lászlót garbolczi lelkészül örömmel beerősíti, egyházépítő jövő munkálkodásukra Isten áldását kéri.

Felügyelő lelkészek, segédlelkészek alkalmazására, tanítók megerősítésére vonatkozó esperesi intézkedéseket helyesléssel helybenhagyja.

II. Távolmaradókat — utólagos igazolás következtében — a birság alul felmenti.

A III. IV. pontot helyesléssel tudomásul veszi.

V. A pénztárvizsgálatot amikor tudomásul veszi, ugyanakkor figyelmezteti az egyházakat, hogy pénztári tartozásait az év első hónapjaiban okvetlen befizessék.

VI. Az adományokról szóló kimutatásból örömmel értesül a gyülekezetek jótékonyágáról.

VII. Meghatottan, örömmel és a kegyelmes Isten iránt érzett hálával veszi tudomásul közgyűlésünk minden tagja,

hogy a kiskolcsi egyház köztisztelőiben megaggott lelkésze immár ötven éves lelkészi szolgálatra tekinthet vissza! Mindenben magáévá teszi közgyűlésünk esperes urnak jubiláns lelkésztársunkat üdvözlő, érdemdus pályáját méltató megemlékezését s a maga részéről is egy szívvel-lélekkel kéri a mennybéli felséges Istent, tegye az ő hűséges sáfárkodásban megvénhedett szolgálja életét derültté, békességben áldottá, szeretteinek, tisztelőinek szeretetében, a jól végzett munka megnyugtató öntudatában boldoggá, a kegyelemnek hátralevő esztendeiben is!

80. Olvastatott a következő jegyzőkönyv, mely felvételre Bikszádon 1910. szeptember hó 6-án a zsinati egyházi képviselőre adott szavazatok felbontása alkalmával. Jelen vannak: Széll György esperes, Tóth Dániel, Szilágyi Tihamér, Papolczy Zoltán.

1. szám. Esperes beterjeszti a zsinati egyházi pótképviselőre beadott szavazatokat. Beadattak az összes szavazatok. Ezekből Sátor Dávidra adatott 31 szavazat, Magoss Ferenczre 9, Szabó Józsefre 1, Soltesz Elemérre 1 szavazat.

Kelt mint fent.

Széll György, Papolczy Zoltán, Tóth Dániel, Szilágyi Tihamér.

Egyházmegyei közgyűlésünk szavazatbontó bizottságának beterjesztett jegyzőkönyve alapján Sátor Dávid színvonaljai lelkészt zsinati egyházi pótképviselőül megválasztottanak kijelenti s erről jegyzőkönyvi kivonatban az illetékes egyházi hatóságot értesíti.

A beadott szavazatok megsemmisítésével Oláh Sándor megbízatván, e tisztében eljár.

81. Egyházkerületi közgyűlés 272. számmal közli egyetemes konvent 71—1910. sz. határozatát, melyben felelősség terhe alatt utasíttatni rendeli a lelkészeket, hogy az iskola államosítási mozgalmakról, vagy új állami és községi iskoláknak egyházközségeink területén történő felállítása alkalmával már az ilyen mozgalmak megindulásáról is, illetékes egyházi felsőbb hatóságukat haladéktalanul értesítsék és tájékoztassák.

Egyházmegyei közgyűlésünk a hivatolt határozatot tudomásul veszi s az abban foglaltak szoros betartására a lelkészeket szigorúan utasítja.

82. Olvastatott az egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 275. sz. alatt foglalt határozata, melyben alkalmazkodás végett közli a kon-

vent előterjesztése folytán kiadott s az igazolatlan mulasztások kezelésére és megtorlására vonatkozó miniszteri rendeletet.

Egyházmegyei közgyűlésünk utasítja az egyházakat, azok presbyteriumait, iskolaszékeit, valamint a lelkészeket és tanítókat, hogy a miniszteri rendeletben megszabott eljárást az iskolamulasztókkal szemben a legpontosabban betartsák.

83. Az egyházkerület 1910—277. számmal nyilvántartás végett közli 112—1910. sz. konventi határozatot, mely szerint Takács Lajosnak, Szaniszló Istvánnak, Telegdi Bertalannak, ifj. Bálint Dezsőnek második lelkészképesítő, Bodnár Jánosnak pedig első lelkészképesítő bizonyítványa érvényteleneknek nyilvánítottak.

Tudomásul szolgál.

84. Egyházkerületi közgyűlés jegyzőkönyvének 278—1910. számát véleményadás végett az egyházmegyéknek kiadja.

Egyházmegyei közgyűlésünk a parokhiális köröket szervezett egyházközségekben a presbyterek választásának módjáról szóló szabályrendelet-tervezetet helyesnek s megerősíthetőnek véleményezi s e megállapodását a kerületre felterjeszteni határozza.

85. A nagybányai ref. egyházmegyei tanítói gyámegylet és a nagybányai ref. egyházmegyei tanítóegyesület együttes megállapodással az egyházmegyei tanítói gyámegyletnek ez idő szerint 7942 K névértéket képviselő vagyonából, illetve annak a megjelölt összegek levonása után fenmaradó részéből meghatározott célú alapítványt létesít s azt az egyházmegye kezelése és felügyelete alá helyezi s róla alapító levelet terjeszt be.

Egyházmegyei közgyűlés az alapítvány kezelését és felügyeletét magára vállalja, a még két példányban kiállítandó alapító levélre jóváhagyását rávezetvén, egy példányt a főt. egyházkerületre a levéltár részére fölterjeszt, egy példányt az egyházmegyei levéltárba helyez. Az értékek átvételével Sinka Lajost és Oláh Sándort, kezelésével pedig az egyházmegyei közpénztárnokot megbizsa, az alapító levél 3 példányban leendő szabályszerű kiállítására tanítóegyesületet felhívja.

86. Soltész Elemér betérjeszti Nagy Lajos felsőbányai lelkész jubileuma alkalmából a jubiléns tisztelői által adományozott összegről szóló kimutatást és takarékpénztári könyvet, mellékeli Nagy Lajosnak írásban tett azon kötelező ígéretét, hogy a gyűlt alapot öt év alatt fizetendő

100 koronával pótolja. Az így gyűlt összeget, mint Nagy Lajos gyámintézeti alapot kívánja a nagybányai lelkészi kör kezelni s 1000 koronára növelni, kamatát lelkészgyermek segélyezésére fordítani.

Elismeréssel veszi tudomásul közgyűlés az érdemes lelkész 25 éves jubileuma alkalmából gyűlt s általa megkészszerzett adományt s elhatározza, hogy Nagy Lajos gyámintézeti alapítványként kezeli s majd, ha elérte az 1000 koronát, kamatát lelkészgyermek segélyezésére fordítja. Róla alapító levelet állít ki s azt megerősítő záradékkal látja el s levéltárba tenni rendeli. A szabályszerű alapító levelek kiállítására Soltész Elemért, az alapítók egyikét felhívja.

87. A szatmárnémetii tanítónőképző képesítő vizsgájáról szóló jelentést a vizsgálatot vezető bizottság egyházmegyénknek is megküldte.

Bizottsági jelentést közgyűlésünk tudomásul veszi s levéltárba tétetni rendeli.

88. A józsefházai egyháztanács, utalással a 623—1909. számú egyházkerületi határozatra, konvertálni kívánta 2000 K tőkesegélyét, ámde főt. püspök ur az okból, mert a 623—1909. sz. kerületi határozat értelmében a konvertálásból származó előny a kerületet illeti s az egyházközségnek semmi hasznát nem nyújt s mert öt koronányi haszonért egy költséges és bonyodalmas eljárásba belebocsátkozni nem kívánatos: nem adott engedélyt a konvertálásra. Nevezett egyháztanács, miután úgy gondolkozik, hogy a konvertálásból eredő haszon az igazság, következetesség és méltányosság szempontjából nem a kerületet, hanem a kerületet alkotó, annak kebelébe tartozó s tőkesegély kölcsönre szorult szegény gyülekezeteket illeti: kéri a többféleképp magyarázható határozatot tárgyalás alá venni s az egyházmegye megállapodását feljebb terjeszteni a végből, hogy e fontos kérdésben félre nem érthető elvi megállapodás jöhessen létre.

Egyházmegyei közgyűlés azon véleményben van, hogy úgy a jövőre, mint a multa nézve is nemcsak a kerületek anyagi előnyét, hanem a tőkesegélyre szorult szegény gyülekezetek javát is akarja szolgálni a tőkesegély konvertálásával az egyetemes konvent; ennél fogva arra kéri főt. egyházkerület útján a főt. konventet, miszerint aképp méltóztassék intézkedni, hogy a konvertálásból eredő előny a tőkesegélyt nyert egyházakat is illesse.

89. Az uszkai egyház 1907. és 1908. évi számadásainak megvizsgálására 70—1908, 37—1909. számmal kiküldött bizottság részéről Joó

Kálmán esperesi meghagyás folytán Uszkában megjelent s a munkálkodásáról felvett jegyzőkönyvet beterjeszti. Felvett jegyzőkönyv szerint az 1907. évi számadás helybenhagyható azzal, hogy Váry Zsigmond mint 1906. évi volt gondnok 40 fillér számadási hátralékban, Gacsályi Károly 1907. évi volt gondnok pedig 47 K 80 fillér jogtalanul kifizetett utazási költségben marasztaltassék el. Utóbbi ugyanis az egyház pénztárából fedezte az egyházmegyei bíróság elé idézett presbyterek utazási költségét 63 koronában, holott csak egy küldött részére járuló 15 K 20 fillér fuvardíjat volt joga kiadni, ennek folytán a jogtalanul kiadott 47 K 80 fillér terhére irandó.

Az 1908. évi számadás 359 K 65 f. készpénzmaradvánnyal elfogadható azon hozzáadással, hogy a kiadás 27-ik tétele 119 K 65 f. tanítói nyugdíjról gondnok utólag nyugtát mutasson.

A faalap három takarékbetéti könyvben s rendben van. Összege 4776 K 22 f. Csak egyházhatósági jóváhagyással vehető ki.

Közgyűlésünk az uszkai egyháznak 1907. és 1908. évi számadását azzal hagyja helyben, hogy Váry Zsigmondot 40 fillér, Gacsályi Károly volt gondnokot pedig 47 K 80 f. megfizetésében elmarasztalja, egyben utasítja, hogy a kitüntetett összegeket 30 nap alatt az egyház gondnokának hiány nélkül lefizesse, úgyszintén kötelezi Gacsályi Károlyt arra, hogy a 119 K 65 f. tanítói nyugdíj befizetését szabályszerű nyugtával igazolja.

90. Sátor Dávid jelenti, hogy a 31—1910. számmal neki, mint egyházlátogatónak elintézés végett kiadott panasz a felek békés megegyezése folytán tárgyalanná lett.

Örvendetes tudomásul szolgál.

91. Balajthy Károly szamoskőrödi lelkész az egyh. törvény VI. 31. §. 2. bekezdése alapján megfelelőbezi a presbyteriumnak f. évi aug. 7-én hozott 29. számú határozatát, melylyel a helyettes kántor 8 heti 30 korona tiszteletdíjának megtérítésére Szőke József rendes tanítót kötelezi.

Egyházmegyei közgyűlés a hivatolt presbyteri határozat megváltoztatásával kimondja, hogy a katonai szolgálatra be rendelt tanítót helyettesítő kántor tiszteletdíját az egyházi pénztár tartozik viselni.

92. A sándorhomoki egyház iskolaépítésre az egyházkerülettől 2000 korona népiskolai tökesegélyt kapott, mely azonban csak 1911. június elsején lesz folyósítva. Minthogy iskola építése halaszthatatlan volt, es-

peres ur engedélyével az egyházmegyei pénztár előlegezte ez összeget, kéri a sándorhomoki egyház presbyteriuma teljes jótállás vállalása mellett egyházmegyénk helybenhagyását.

A halaszthatatlanul sürgős iskolaépítésre tekintettel, közgyűlés a 2000 koronát előlegezi, illetve annak kiutalását jóváhagyja.

93. Tárgyaltatott Bornemissza Dániel és társai kérvénye, melyben két, a nagypaládi 189. és 131. sz. betétek kiigazítására irányuló nyilatkozat jóváhagyását kéri.

A kérvény mellékleteivel együtt az I. t.-cz. 15. és 20. §-ára figyelemmel, kiadatik a nagypaládi ref. egyház presbyteriumának, azzal az utasítással, hogy a kérelem tárgyában saját hatáskörében szabályszerű határozatot hozzon s azt az összes iratok kapcsán jóváhagyás végett terjeszsze az egyházmegyei közgyűlés elé.

94. Tárgyaltatott Diószegi Antal, mint kisk. Diószegi Gábor, Lajos és Juliánna gyámjának, nagypaládi lakosnak kérelme, melyben a nagypaládi 345. sz. betétben 373/2. 374/2. és 375/1. hrsz. ingatlanok kiigazítására irányuló nyilatkozat jóváhagyását kéri.

A kérvény mellékleteivel együtt, az I. t.-cz. 15. és 20. §-aira figyelemmel, kiadatik a nagypaládi ref. egyház presbyteriumának azzal az utasítással, hogy a kérelem tárgyában saját hatáskörében szabályszerű határozatot hozzon s azt az összes iratok kapcsán jóváhagyás végett terjeszsze az egyházmegyei közgyűlés elé.

95. Tárgyaltatott Domán Ferencz nagypaládi lakosnak a kérelme, melyben kéri a nagypaládi 345. sz. betétben, 373/1. 374/1. 375/2. hr. sz. alatt felvett ingatlanok kiigazítására irányuló nyilatkozatnak a jóváhagyását.

A kérvény mellékleteivel együtt az I. t.-cz. 15. és 20. §-aira figyelemmel, kiadatik a nagypaládi ref. egyház presbyteriumának azzal az utasítással, hogy a kérelem tárgyában saját hatáskörében szabályszerű határozatot hozzon s azt az összes iratok kapcsán jóváhagyás végett terjeszsze az egyházmegyei közgyűlés elé.

96. Tárgyaltatott Barát Sándorné Bagó Mária nagypaládi lakosnak a kérelme, melyben kéri a nagypaládi 345. sz. betétben, 365. és 366. hr. sz. ingatlanok kiigazítására irányuló nyilatkozat jóváhagyását.

A kérvény mellékleteivel együtt az I. t.-cz. 15. és 20.

§-aira figyelemmel, kiadatik a nagypaládi ref. egyház presbiteriumának azzal az utasítással, hogy a kérelem tárgyában saját hatáskörében szabályszerű határozatot hozzon s azt az összes iratok kapcsán jóváhagyás végett terjeszse az egyházmegyei közgyűlés elé.

97. Tárgyaltatott a színérváraljai ref. egyház kérelme, melyben a színérváraljai 1208. sz. betétben felvett ingatlanok eladása tárgyában kötött adás-vételi szerződés és vázrajz jóváhagyását kéri.

Az egyházmegyei közgyűlés a színérváraljai ref. egyház, mint eladó és Szenczi József színérváraljai lakos, mint vevő között 1910. augusztus 11-én, a színérváraljai 1208. sz. betétben 4452. 4453. 4590. és 4451/2. hr. sz. ingatlanok eladása tárgyában kötött adás-vételi szerződést jóváhagyja, az iratokat a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűléshez felterjeszteni rendeli, mert az egyháztanács határozatából, Szabó József és Boross Zoltán küldöttségi tagok jelentéséből megállapítja, hogy az ingatlanok eladása az egyházra előnyös.

98. A kispaládi ref. egyház bemutatja a kispaládi 87. és 83. sz. tjkvekben 6. 29. és 107/a. hr. sz. alatt felvett ingatlanok eladása tárgyában kötött adás-vételi szerződéseket s azok jóváhagyását kéri.

Miután az ingatlanok nyilvános árverésen adattak el, az ígért vételárak a forgalmi értéknek megfelelnek s Molnár Lajos és Madarassy László urakból álló bizottság véleménye szerint az ingatlanok eladása az egyházra előnyös, egyházmegyei közgyűlés a kispaládi 87. és 83. sz. tjkvekben, 6. 29. 107/a. hr. sz. ingatlanok eladásához hozzájárul, Bartha István és Bartha Józseffel kötött szerződést, mely szerint a 6. és 29. hr. sz. ingatlanok 320 K vételárért; Peleskei György és ifj. Peleskei Gedeonnal kötött szerződést, mely szerint a 87. sz. tjkönyvi, 107/a/2. hr. sz. ingatlan 781 K vételárért eladattak, megerősíti s a főtiszteletű és méltóságos egyházkerületi közgyűlés elé terjeszteni határozta.

99. A batizi egyház beterjeszti takarékmagtárának módosított alapszabályait megerősítés végett.

Az alapszabályok módosításának oka az, hogy az egyház hivei egyházi adóval aránytalanul meg vannak terhelve s célja e teherviselés könnyítése.

Miután a takarékmagtár az érvényben levő alapszabályok 1. §-a szerint kifejezetten azzal a céllal alapított,

hogy a kamatok folytonos tőkésítésével egy olyan tőke teremtesék, amelynek kamata a belhivatalnokok fizetését fedezze s jelenlegi állománya tőkében 1) buza 95 köből, 2) készpénz 3642 K 45 f, így a kitűzött cél ez idő szerint meg nem valósítható, ha pedig a módosított alapszabály megerősítést nyer, az összes kamatok felhasználtatnak, a magtártőke többé nem emelkedik s a kitűzött cél elérve nem lesz:

egyházmegyei közgyűlés méltányolva a batizi egyház nehéz anyagi helyzetét, azt engedi meg, hogy a takarékmagtár tőke-vagyona évenként tényleg beszedett kamat jövedelmének 70%-a 1910-ik évet is beleszámítva, 6 éven át fordíttassék az egyház szükségletei fedezésére s vétessék fel a költségvetés fedezeti rovatába, 30% pedig a tőkéhez csatoltassék.

Ennek megfelelőleg a bemutatott alapszabályok 1. §-át következő szövegezéssel erősíti meg:

„Célja az intézménynek folytonos kamatozással egy oly tőkealapot létesíteni, melynek kamatjából a belhivatalnokok fizetése fedezhető legyen; addig is, amíg e cél elérhető, az évenként tényleg bevett kamatjövedelem 70%-a, az 1910-ik évet is beleszámítva 6 éven át, tehát bezárólag 1915. decz. 31-ig az egyházi adó csökkentése végett az egyház szükségletei fedezésére fordítható, 30% azonban a tőkéhez csatolandó. A 6 év lejártával az összes kamatjövedelem tőkésítendő.“

Egyházmegyei közgyűlés az alapszabályokban foglalt többi módosításhoz hozzájárul s a módosított alapszabályok egy példányát az egyházmegye levéltárában elhelyezni rendeli.

100. Tárgyaltatott a misztótfalui ref. egyház kérvénye, melyben a 42—1910. számú egyházmegyei közgyűlési határozat részbeni hatályon kívül helyezését s azt kéri, hogy az özv. Kovács Jánosné által az egyháznak ígért 400 korona ne minősíttessék alapítványnak s törzsvagyonnak, hanem adománynak s tudomásul vétessék az, hogy ezt az összeget templomrenoválási költségvetésébe fedezetül felvette s erre a célra akarja fordítani.

Érdemleges határozathozatal előtt egyházmegyei közgyűlés az iratokat azzal adja vissza a misztótfalui ref. egy-

ház presbyteriumának, hogy adományozó özv. Kovács Jánosnét hallgassa meg szándéka, akarata felől abban az irányban, vajjon a 400 koronát az egyház szükségletei fedezésére úgy adta-e, hogy az egészben felhasználható vagy az akarata, hogy ez mint egyházi vagyon tőkésítve kezeltesse s csak jövedelme fordíttassék az egyházi szükségletek fedezésére; az e tárgyban felveendő s adományozó aláírásával ellátott jegyzőkönyvet az iratok kapcsán terjeszse be újból egyházmegyei közgyűlésünk elé.

101. Tárgyaltatott a nagypaládi ref. egyház kérelme, melyben Bornemissza József örökösei és Bak Ferencz ellen fennálló 39 K 54 fillér törlésének elrendelését kéri.

Egyházmegyei közgyűlés a nagypaládi ref. egyháztanács 4—1909. sz. határozatához hozzájárul és a jelzett követelésnek az egyházi vagyon leltárából való törlését tudomásul veszi, miután a követelés behajthatatlan.

102. Az amaczi, apahegyi, színérváraljai, lázárii, szatmárpálfalvai, pettyéni, erdődi, erdőszádai, mikolai 1—1; kispaládi, felsőbányai, ombodi 2—2 és az avasujvárosi 3 tanítói állás díjlevelei 4—4 példányban jóváhagyás végett betérjesztetnek.

Határozati javaslat:

„Egyházmegyei közgyűlésünk a nevezett tanítói állomások változást nem szenvedett díjleveleit az egyházkerületi közgyűlésre megerősítés végett fölterjeszteni rendeli azzal, hogy

a) a kispaládi egyháztanács a vonatkozó presbyteri határozatot — melyet mint mellékletet jelez, de a valóságban nem mellékel — az esperesi hivatalhoz pótlólag küldje be;

b) a szatmárpálfalvai egyháztanács a régi díjlevelet az esperesi hivatalhoz hasonlóképpen pótlólag terjeszse be.

Amennyiben e pótlások idejében nem eszközöltetnének, e két utóbbi tanítói díjlevél a kerületre föl nem terjeszthető.”

Határozati erőre emeltetik.

103. A batizi egyháztanács 1910. jul. 17. napján tartott gyűlésében 13. sz. a. elhatározta az egyházi III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcs életbeléptetését. Ugyanakkor 14. sz. határozatában a lelkeszi és tanítói díjleveleket átalakította; 15. sz. határozatában pedig osztályba sorozással rendkívüli egyházi adó kivetésének szükségességét mondotta ki. Kéri e határozatainak megerősítését.

Határozati javaslat :

„Közgyűlésünk a batizi egyháztanács törvényszerű határozatai alapján az egyház új adókulcsát helybenhagyja, a lelkészi és tanítói új díjlevél 4—4 példányát jóváhagyván, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti, egyben rendkívüli egyházi adónak a szükségelt mértékben való kivetésére az egyháztanácsot fölhatalmazza.“

Határozati erőre emeltetik.

104. Az adorjáni egyháztanács 1910. júl. 23. napján tartott ülésében 5. sz. a. elhatározta a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcs életbeléptetését. Ugyanakkor a lelkészi és tanítói díjlevelet átalakítván, az új díjlevelek 4—4 példányát jóváhagyás végett beterjeszti.

Határozati javaslat :

„Közgyűlésünk az adorjáni egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti; a beterjesztett lelkészi és tanítói új díjlevelet pedig a maga részéről jóváhagyván, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

105. A tisztabereki egyháztanács 1910. aug. 14. napján tartott gyűlésében 36. sz. határozattal a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcsot elfogadja, 37. sz. határozatában pedig kimondja a lelkészi és tanítói díjlevél átalakítását. Kéri határozatai jóváhagyását.

Határozati javaslat :

„Közgyűlésünk a tisztabereki egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti, a lelkészi és tanítói új díjlevelek beterjesztett 4—4 példányát pedig a maga részéről jóváhagyván, megerősítés végett az egyházkerületi gyűlésre fölterjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

106. A nagykolcsi egyháztanács 1910. júl. 17. napján tartott ülésében 2. sz. a. törvényszerűen hozott határozattal kimondja a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcs életbeléptetését. Ezzel kapcsolatban 3. sz. a. hozott határozatával elfogadja az átalakított lelkészi díjlevelet s annak jóváhagyását 1910. aug. 14. napján tartott gyűléséből 3. sz. a. hozott határozat szerint névszerinti szavazással kéri.

Határozati javaslat :

„Közgyűlésünk a nagykolcsi egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát

megerősíti. Az átalakított lelkészi díjlevél 4 példányát a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti azzal a megjegyzéssel, hogy a névszerint való szavazásnak — illetve ha az megtörtént, e tény kifejezésre juttatásának — a jul. 17-én tartott gyűlés 3. sz. határozatánál lett volna helye.“

Határozati erőre emeltetik.

107. A kispesleskei egyháztanács 1910. jul. 17. tartott ülésében XVI. sz. a. az egyházi III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcsot elfogadván, kéri határozata megerősítését.

Közgyűlésünk a kispesleskei egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti.

108. A kispesleskei egyháztanács 1910. jul. 17. tartott ülésében XVI. sz. a. hozott határozatával a lelkészi és tanítói díjlevelet az adókulcs megváltoztatásával kapcsolatban átalakítja s az új díjlevelek 4—4 példányát jóváhagyás végett beterjeszti.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a kispesleskei lelkészi és tanítói új díjlevelet a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

109. A szamoskőrödi egyháztanács 1910. jul. 17. tartott ülésében 19. sz. a. a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcs életbeléptetését elhatározta. Ugyanakkor 21. sz. a. kelt határozatában kimondta, hogy az új adókulcs mellett mutatkozó hiány pótlására 10⁰/₀-os rendkívüli adót vet ki.

Utóbbi határozat ellen Zsigrai Zsigmond presbyter föllebbezéssel él.

Közgyűlésünk a szamoskőrödi egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti, egyszersmind fölhatalmazza az egyháztanácsot, hogy költségvetési hiánya elenyésztetésére 10⁰/₀-os rendkívüli adót vessen ki.

Zsigrai Zsigmondnak idevonatkozó föllebbezését közgyűlésünk elutasítja, mert föllebbezőnek az a kifogása, hogy a rendkívüli adót *csak* az egyháztanács s nem a közgyűlés vetette ki, alaptalan; amennyiben egyházmegyénk egyházai az egyházközségi közgyűlés szervezésének kötelezettsége alól annak idejében kivétel nélkül fölmentettek (lásd 225—1908.

számu egyházkerületi és 98—1908. számu egyházmegyei határozatot).

110. A szamoskőrödi egyháztanács 1910. jul. 17. napján 20. sz. a. hozott határozatában az adókulcs megváltoztatása kapcsán a lelkészi és tanítói díjlevelet átalakítja s az új díjleveleket 4—4 példányban jóváhagyás végett beterjeszti.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a szamoskőrödi lelkészi és tanítói új díjlevelet a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett fölterjeszti az egyházkerületi közgyűlésre.“

Határozati erőre emeltetik.

111. A józsefházai egyháztanács 1910. jul. 24. tartott gyűlésében 47. sz. a. jóváhagyta az átalakított tanítói díjlevelet s azt lelkész 4 eredeti példányban megerősítés végett beterjeszti.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a józsefházai tanítói új díjlevelet a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszteni rendeli.“

Határozati erőre emeltetik.

112. A hiripi egyházból beterjesztett átalakított lelkészi díjlevél 4 példánya

kiegészítendő a törvényben előírt adókulcs elfogadására vonatkozó egyháztanácsi határozattal, meg a díjlevél átalakítását kimondó egyháztanácsi határozattal, továbbá az egyházmegyei közgyűléshez intézett megfelelő kérvénnyel.

113. A sárközi egyháztanács 1910. aug. 21. napján tartott gyűlésében 166. sz. a. hozott határozatával a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előírt adókulcsot életbe lépteti; ugyanakkor 167. sz. a. a lelkészi, 168. sz. a. a tanítói díjlevelet megfelelően átalakítja. Kéri törvényszerű határozatainak jóváhagyását.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a sárközi egyháztanácsnak a törvényes adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti. Ugy a lelkészi, mint a tanítói új díjlevelek 4—4 példányát a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi gyűlés elé terjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

114. A méhteleki egyháztanács 1910. aug. 18. napján hozott 3. sz. határozatában a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előírt adókulcsot

elfogadja s ugyanakkor fölhatalmazást kér közgyűlésünktől, hogy a törvényes adókulcs szerint kivethető egyházi adóval nem fedezett szükségleteinek fedezésére rendkívüli egyházi adót vethessen ki.

Közgyűlésünk a méhteleki egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti, egyben fölhatalmazza az egyháztanácsot arra, hogy a törvényes adókulcs alkalmazása mellett mutakozó hiány fedezésére rendkívüli adót vessen ki.

115. A méhteleki egyháztanács 1910. aug. 14. napján hozott 2. sz. határozatával a lelkészi és tanítói díjlevelet átalakítván, az új díjlevelek 4—4 példányát jóváhagyás végett beterjeszti.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a méhteleki egyház lelkészi és tanítói új díjlevelét a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

116. A sárközujlaki egyháztanács 1910. aug. 14. tartott ülésében 2. sz. alatt életbe léptette a III. t.-cz. 13. a) b) pontjaiban előirt adókulcsot s ennek megfelelően 3. sz. alatt hozott határozatában a lelkészi és tanítói díjleveleket átalakította.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a sárközujlaki egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti. A lelkészi és tanítói új díjlevelek 4—4 példányát a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületre fölterjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

117. Az ombodi egyháztanács 1910. aug. 14. tartott ülésében a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcs életbeléptetését elhatározta. Ugyanakkor a tanítói díjleveleket változatlanul fentartván, a lelkészi díjlevelet átalakította s az új díjlevelet jóváhagyás végett beterjeszti.

Közgyűlésünk az ombodi egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti. A bemutatott lelkészi új díjlevelet visszateszi azzal, hogy az minta szerint állítandó ki; különben pedig az átalakításnak nincs semmi értelme, ha — mint az új díjlevél záradéka mondja — az egyház továbbra is a természetben való terményfizetést választja.

118. A nagypaládi egyháztanács 1910. aug. 5. napján tartott ülés-

sében 5. sz. a. a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcs életbeléptetését kimondotta. Kéri határozata megerősítését.

Közgyűlésünk a nagypaládi egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti.

119. A nagypaládi egyháztanács 1910. máj. 1. napján tartott ülésének 8. sz. és aug. 5. napján tartott ülésének 7. sz. határozatával a lelkészi, kántortanítói és másodtanítói díjlevelet az új adókulcsnak megfelelően átalakítja s az új díjleveleket 4—4 példányban jóváhagyás végett beterjeszti.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a nagypaládi egyháztanácsnak a lelkészi, kántortanítói és másodtanítói díjlevél átváltoztatására vonatkozó határozatát a maga részéről jóváhagyja s a három rendbeli új díjlevelet megerősítés végett az egyházkerületi gyűlésre fölterjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

120. Az uszakai egyháztanács 1910. aug. 26. napján tartott gyűlésében 62. sz. a. a kántortanítói díjlevelet átalakította s az új díjlevél 4 példányát jóváhagyás végett beterjeszti.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk az uszakai kántortanító új díjlevelét a maga részéről jóváhagyván, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

121. A sándorhomoki egyháztanács 1910. aug. 25. napján tartott gyűlésében 1. sz. a. a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcsot életbelépteti s ugyanakkor a lelkészi és kántortanítói díjlevelet átalakítja.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a sándorhomoki egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti; lelkészi és kántortanítói 4—4 példányban beterjesztett új díjlevelet a maga részéről jóváhagyván, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

122. A szatmárgörbedi leányegyház tanácsa, miután a törvényben előirt adókulcsot már életbeléptette, 1910. aug. 20. napján tartott gyűlésében 1. sz. a. az előkönyörgő kántortanító díjlevelét átalakította s az új díjlevél 4 példányát jóváhagyás végett beterjeszti.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a szatmárgörbedi előkönyörgő kántor-tanító új díjlevelét a maga részéről jóváhagyván, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

123. Kőszegremetei egyháztanács az adócsökkentési segély igénybevétele folytán szükségessé vált adókulcs változtatást olyképpen eszközli, hogy új adókulcsul az egyházi törvény III. szakasz 13. §. a) és b) pontjában előírt adókulcsot fogadja el; de mert e kulcs alapján szükségletét fedezni nem tudja, kéri a rendkívüli adókivetés engedélyezését.

Közgyűlésünk a kőszegremetei egyháztanács azon intézkedését, hogy adókulcsul a törvény III. szakasza 13 §. a) b) pontjában foglalt kulcsot fogadja el és lépteti életbe, helybenhagyja, a hiányzó szükséglet fedezése végett szükséges rendkívüli adó kivetésére kérelmező egyházközséget feljogosítja egyszersmindenkorra.

124. Apahegyi egyháztanács régi adókulcsa helyett az egyházi törvény III. t.-cz. 13. §-ában a) b) pont alatt foglalt adókulcsot fogadta el, engedélyt kér arra, hogy azt életbe léptethesse.

Egyházmegyei közgyűlés az apahegyi egyháztanácsnak a törvényben előírt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti.

125. Az adorjáni egyháztanács iskolabővítésből származó 3000 korona adóssága törlesztése végett engedélyt kér arra, hogy három éven keresztül megfelelő mennyiségű pótdadót vethessen ki.

Közgyűlésünk indokoltnak találván a kérelmet, feljogosítja az adorjáni egyházközséget, hogy híveire 3 év tartamára osztályba sorozás alapján rendkívüli adót vethessen ki.

126. A nagykolcsi egyháztanács kéri, hogy költségvetési hiányát állandó pótdadóval fedezhesse.

Közgyűlésünk feljogosítja a nagykolcsi egyháztanácsot, hogy amennyiben költségvetése hiányt mutatna, a szükségletet állandóan rendkívüli adó kivetésével fedezze.

127. A sárközujlaki egyház a törvényszerű adókulcs alapján nem lévén képes fedezni nagymérvű adóssága törlesztését és kamatait, azon kérelemmel járul egyházmegyei közgyűlés elé, engedélyezze, hogy az előírt kulcs mellett kivethető 342 korona rendes adónak egyszeresét, vagyis 100 %-át rendkívüli adóként 1910. és 1911.

évben kivethesse s azt adóssága törlesztése s kamata fedezésére fordíthassa.

A kellően megokolt kérelem alapján feljogosítja egyházmegyei közgyűlés a sárközujlaki egyháztanácsot, hogy a rendes egyházi adó egyszeresét rendkívüli adóképpen az adóköteles egyháztagokra az 1910. és 1911. évben kivethesse.

128. A tisztabereki egyháztanács folyamodik az egyházmegyei közgyűléshez, hogy évi 600 koronát kitevő 100 %-os építkezési rendkívüli adó kivetését engedélyezze, azon időre, míg a lelkészi és tanítói lak és iskolaépítésből származó adósságát ki nem fizeti.

Mindennemű segélyforrások igénybevétele mellett sem lévén képes kölcsön felvétele nélkül eszközölni a tovább már nem halasztható több rendbeli építkezéseket a tisztabereki egyház, az egyházi III. t.-cz. 16. §-a alapján feljogosítja egyházmegyei közgyűlésünk, hogy a szükséges összeg hiányzó részének fedezése céljából rendkívüli adót vethessen ki, ehhez képpst a presbyterium névszerinti szavazással hozott azon határozatát, hogy évi 600 korona rendkívüli adót vethessen ki mindaddig, míg építkezéseiből származandó adósságát kifizeti, megerősíti.

129. A szárazberek egyháztanács kéri, hogy az új adókulcs alkalmazása folytán felmerült 304 K 74 fillér hiány fedezésére a rendes egyházi adó 50 %-át rendkívüli adóképpen folyó évre kivethesse s a rendkívüli adó kivetését a szükséghez képest jövőre is eszközölhesse.

Egyházmegyénk közgyűlése a rendkívüli adókivetés szükségét a beterjesztett pontos adatokból nyilván látja, ehhez képpst a rendkívüli adókivetésre a szárazberek egyháztanácsot feljogosítja egyszersmindenkorra.

130. Az ombodi egyháztanács az új adókulcs mellett rendes szükségletét se tudja fedezni, a leányiskola szükségessé vált renoválása pedig 1000 koronára növeli a fedezetlen szükségletet, kéri azért, miszerint ez 1000 koronát rendkívüli adóul vethesse ki.

Közgyűlésünk az ombodi egyháztanácsnak törvényes formák betartásával hozott határozatát helybenhagyja s az 1000 korona rendkívüli egyházi adó kivetésére feljogosítja.

131. A nagypaládi egyháztanács oly megokolással, hogy a törvényes kulcs mellett a rendes szükségletét nem tudja fedezni, kéri egyházmegyei közgyűlést, miszerint engedje meg, hogy a hiány fedezésére 5%-os rendkívüli adót vethessen ki.

Egyházmegyei közgyűlésünk a nagypaládi egyháztanácsnak az 5⁰/₀-os rendkívüli adó kivetését engedélyezi egyszerűsrimindenkorra.

132. A nagybányai egyház beterjeszti 16 rendbeli alapítványának alapító leveleit és pedig Zoltán Viola-alap (1000 K), Gergely Károly-alap (1000 K), Beregszászi Sámuel-alap (400 K), Régi temető és klastromréti alap (21476 K), Nánágy Lajos-alap (300 K), Szendy Jánosné-alap (2000 K), Ispotály kert vételára alap (2500 K), Mátéfi Ferenczné-alap (225 K), Ujfalussy Miklós-alap (500 K), Kistrét vételára alap (250 K), Kovács-Zalányi Tóth alap (200 K), Virág Bálint-alap (200 K), Bartók József-alap (2000 K), Bodonkúti föld vételára (1400 K), Dobi Ervin-alap (250 K), Régi temető vételára-alap (1000 K) alapító leveleit.

Egyházmegyei közgyűlésünk az alapító leveleket jóváhagyja s a jóváhagyási záradékot minden alapító levélre rávezeti s egy példányt nevezett egyház, egy példányt az egyházmegyei levéltár számára kiadni, egy példányt pedig a főt. egyházkerületre felterjeszteni határoz.

A Régi temető és klastromréti alap alapító levelét az egyházkerületi közgyűlésnek bemutatja.

133. Az avasujvárosi egyház bemutatja ifj. Gerber Ödön-, Heder Lajos-, Kovács Imre-alapokról az alapító levelek 3—3 példányát.

Alapító leveleket közgyűlés jóváhagyja. A jóváhagyás az alapító levelekre rávezettévé, egy példány az egyház, egy példány az egyházmegyei levéltár részére kiadatik, egy példány a kerületre fölterjesztetik.

134. A pettyéni egyház bemutatja a Böszörményi László-alapítvány (400 K), valamint a Márton Bálint-alapítvány (2888 K) alapító leveleinek 3—3 példányát.

Közgyűlésünk az alapító leveleket jóváhagyja s jóváhagyási záradékkal ellátja, egy példányt a pettyéni egyháznak, egyet az egyházmegyei levéltárnak kiad, egyet az egyházkerületre fölterjeszt.

135. Tárgyalás alá vétetett a következő jegyzőkönyv, mely felvétellett a nagybányai egyházmegye segélyosztó bizottságának 1910. szept. 5-én Bikszádon tartott gyűlésében. Jelen vannak alantírottak.

Sinka Lajos h. elnök jelentvé, hogy a bizottság elnöke, Ntiszt. Balogh István ur akadályozva lévén a megjelenésben, Nt. Esperes ur intézkedése folytán Tiszt. Kató Béla és Gachal János tagok kiküldé-

sével egészíti ki a bizottságot, üdvözli és megnyitja a bizottsági gyűlést, a jegyzőkönyv vezetésére Gachal János urat kéri fel.

Előterjesztés tudomásul szolgál.

I. Bizottság tárgyalás alá veszi a benyújtott kérvényeket és pedig először az egyházmegye által kiosztandó államsegély kérő íveit teszi tanácskozás tárgyává. Államsegélyért folyamodtak következő egyházak: Dobrácsapáti, Kisperleske, Pettyén, Sárközujlak, Apahegy.

Bizottság a beadott kérvényeket megvizsgálván, forma szerint teljesen kifogástalannak találta Pettyén és Dobrácsapáti kérvényét; az apahegyinél hiányzik az egyházi és polgári adó kimutatás és a költségvetés; Kisperleskénél hiányzik a költségvetés és Sárközujlaknál szintén a költségvetés. Ennélfogva bizottság a két kifogástalanul felszerelt és indokolt kérvényező közül Pettyént 1000 K, Dobrácsapáti 400 koronás segélyre ajánlja, Kisperleskét, Sárközujlakot kérvényének teljes felszerelésére utasítani véleményezi és a hiányok pótlása után Kisperleskét 400 K, Sárközujlakot pedig 200 koronás segélyre ajánlja. Az 1000 koronás segélyt Pettyénnek, annak daczára, hogy 2 évvel ezelőtt részesült már 400 K segélyben, egész lelkiismerettel szavazza meg bizottság, mivel ez a kis egyház iskolájának ez évben való felépítésével igyekezetének és életrevalóságának nagy tanubizonyságát mutatta.

Apahegy kérvényét, mivel sem adókimutatással, sem költségvetéssel felszerelve nem volt és mivel 1909-ben már 500 K segélyben részesült, ezuttal, sajnálattal, nem ajánlhatja segélyre.

II. A ref. segélyegylethez folyamodnak: Szamoskrassó, alsófernezelyi fiókegyház, Dobrácsapáti, Józsefháza, Batiz, Apahegy, Tisztaberek.

Bizottság mind a hét egyház kérvényét rendben, kérelmét indokoltan találván, a kért osztalék arányában segélyezésre ajánlja.

III. Rendkívüli államsegélyért beadatott Nagy Sándor rozsályi lelkész, Szilvássy Sándor sárközujlaki és Bagoly Albert szatmárgörbedi tanítók kérvénye.

Mind a három folyamodót segélyezésre ajánlja, mivel indokaik a szomorú valóságnak megfelelők.

IV. Közalapi egyszersmindenkori segélyért beadatott 3 kérvény és pedig: Tisztaberek kér 1200 K-t iskolája és lelkészlakása felépítésére; Kiskolcs 1000 K segélyt iskolaépítésből fenmaradt adóssága törlesztésére; Dobrácsapáti 2000 K segélyt templomépítésre.

Kérvényezők a kért összegre segélyezésre ajánlatnak.

V. Gusztáv Adolf egylethez segélyért folyamodnak: Pettyén iskolaépítésből származott adósság törlesztésére; Józsefháza adósságtörleszt-

tésre; Szamoskóród templom és lelkészlak építésre; Dobrácsapáti templomépítésre.

Kérvényező egyházakat egyhangulag segélyezésre ajánlja bizottság.

K. m. f. *Sinka Lajos* biz. h. elnök, *Gachal János* biz. jegyző, *Kató Béla*.

I. Közgyűlésünk a bizottság javaslatához képest a rendes államsegélyből Pettyént 1000 K, Dobrácsapátit 400 K, Kispeleskét 400 K, Sárközüjlakot 200 K segélyben részesíti.

II. Ref. segélyegylethez mindegyik folyamodó egyház kérvényét pártoló ajánlattal terjeszti fel.

III. Rendkívüli államsegélyre, bizottság javaslatától eltekintve, ajánlja Nagy Sándor rozsályi lelkészt, Szilvássy Sándor sárközüjlaki tanítót, mindkettőt nehéz családi állapotára tekintettel.

IV. Közalapi egyszersmindenkori segélyre melegen ajánlja a következő szegény, kis egyházakat, névszerint: Tisztabereket iskola, lelkészlak építésére 1200 K, Kiskolcsot iskolaépítésből származó adóssága törlesztésére 1000 K, Dobrácsapátit templomépítés céljából 2000 K segélyre.

V. A Gusztáv Adolf egylethez kérvényező egyházak mindegyikét segélyezésre készséggel ajánlja.

136. Olvastatott a számvizsgáló bizottság következő jelentése:

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Alantírottak, mint számvizsgáló bizottság, részint az egyes egyházaktól utólag beérkezett 1909. évi, részint a 49—1910. sz. egyházmegyei határozat alapján a hiányok pótlása végett visszatett számadásokra vonatkozó jelentésünket a következőkben van szerencsénk előterjeszteni:

1. *Patóháza*. 1909. évi közpénztári számadása és tőkepénzéről vezetett kimutatása teljesen rendben lévén, megerősítésre ajánltatik.

2. *Rosály*. 1909. évi számadását a következő hiányok pótlásának kötelezettsége mellett ajánljuk elfogadásra: Az 1908. parokhiális könyvtári 10 K díj befizetését utólag elfogadható nyugtával igazolja. Az illeték egyenérték ügyében Szatmárra tett 2 fuvar ára, 6 K 40 f, miután a befizetés posta útján is eszközölhető lett volna, gondnok terhére irandó. Az 1909. évi számadásában a lelkészi nyugdíjintézeti járulék 1 K 10 f késedelmi kamattal lett kifizetve. Ez gondnok terhére irandó az 1908.

évi számadásnál már terhére irt 1 K 10 fillérrel s ez a 2 K 20 f az 1910. évi számadásának bevételei közt kitüntetendő.

3. *Uzka*. 1909. évi gondnoki naplója és főkönyvi számadása közt végeredményileg 20 f különbség van, de ezt a főkönyv bevétele 2-ik tételénél becsúszott tévedés okozza. Nyugtái részben hiányosak. Felügyelő lelkész lezárási záradéka szerint sok tétel kifogás alá esik, melyet részben előjáróság is helyesel. A számvizsgáló bizottság alapos vizsgálat után gondnok terhére írja a számadási napló következő tételei alatt kitüntetett összegeket: 26. t. alatt végrehajtónak foglalási költség 15 K, 58. t. alatt segédlelkésznek egyházmegyei gyűlésre fuvardíj 24 K, 79. t. alatt néhai lelkész utáni henteskontó 14 K 30 f, 103. t. alatt néhai lelkész utáni mészároskontó 4 K 32 f, 120. t. alatt segédlelkész tiszaujlaki fuvarja 2 K, 146. t. alatt lelkészi föld szántásáért 3 K, 197. t. alatt 30 filléres iskolai adó 13 K 20 f, 198. t. alatt adófizetéskor késedelmi kamat s végrehajtás 2 évről 7 K 89 f, 201. t. alatt próvent-végrehajtáskor 44 K 87 f, 209. t. alatt néhai lelkész utáni italkontó 11 K 70 f, 218. t. alatt lelkész sirja fölé fejfa 8 K, összesen 148 K 28 fillért. Ellenben gondnok javára irandó a 71. t. alatt bevételként szereplő 50 K, mely a kiadás tételei közt nem lett elszámolva. Számvizsgáló bizottság megállapítása szerint készpénzmaradvány 798 K 39 f. Felügyelő lelkész a számadásra vezetett azon állítását, hogy a gondnoki napló 6. és 7. tétele alatt takarékpénztárba helyezett 423 K 51 f helyett 684 K tétel volt volna be valósággal, számvizsgáló bizottság, nélkülözvén a betéti könyvet, el nem bírálhatja s így a különbözetet, 260 K 49 fillért gondnok javára írni nem javasolhatja.

4. A következő egyházak számadásait, miután a 49—1910. sz. egyházmegyei határozatban elrendelt pótlásokat eszközölték és hiányokat pótolták, végleg megerősítésre ajánlja a számvevőszék: *Amacz, Avasujváros, Berend, Dobrácsapáti, Egri, Felsőbánya, Garbolcz, Kakszentmárton, Kispalád, Kiskolcs, Lázári, Ombod, Szamoskóród, Szamoskrassó, Szinerváralja, Tisztaberek*.

5. *Köszegremete és Vámfalu* számadását nem küldte be. *Kishodos* számadása még zavarosabb, mint az első felülvizsgálat alkalmával volt. Számvizsgáló bizottság rajta eligazodni nem tud, azért úgy ide, mint Köszegremetére és Vámfaluba a számadások rendbehozatala végett az illető egyházak terhére egy-egy bizottság kiküldését hozza javaslatba.

6. *Kispeleske és Sándorhomok* számadásait elkésve küldvén be, számvizsgáló bizottság, az idő rövidsége miatt, azoknak elbírálásával nem foglalkozhatott.

7. Végül számvizsgáló bizottság megköszöni a Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlésnek benne helyezett nagyrabecsült bizalmát s midőn ezt teszi, egyttal ezen állásáról való lemondását tisztelettel bejelenti s annak tudomásul vételét kéri.

Mély tisztelettel maradtunk Bikszádon, 1910. szept. 5. A Nagytiszteletű és nagyságos Egyházmegyei Közgyűlésnek kész szolgálai, *Tóth Mór* b. elnök, *Kálmán Sándor*, *Joó Kálmán*, *Papp József* számvizsgáló bizottsági tagok.

Közgyűlésünk a számvizsgáló bizottság előterjesztését tudomásul veszi, javaslatait határozati erőre emeli. A számadások rendbehozatala végett az illető egyházak terhére Köszegremetére és Vámfaluba Papp József, Kishodosra, Kispesekére és Sándorhomokra Joó Kálmán számvizsgáló bizottsági tag küldetik ki, jelentésök a jövő egyházmegyei gyűlésre bevértván.

A számvizsgáló bizottság lemondását közgyűlésünk nem fogadja el, hanem eddigi működése iránt kifejezett elismerés mellett fölkéri a bizottságot, hogy kiváló szakavatottsággal betöltött munkakörét jövőre is az eddigihez hasonló lelkiismeretes buzgósággal lássa el.

137. Olvastatott a következő jegyzőkönyv, mely fölvétetett Bikszádon, 1910. szept. hó 5-ik napján tartott számvizsgáló-bizottsági gyűlésen.

Jelen voltak alantírottak:

a) Olvastatott Nagy Lajos közpénztárnok 1909. évi számadása, melyet is számvizsgáló-bizottság alaposan megvizsgálván, azt helyesen vezetettnek s minden tételét okmányokkal igazoltnak találta s annak jelzésével, hogy a kiadási második tétel a nyugtánál 80 fillérrel kevesebbet mutat s ez pénztárnok javára íratván, a készpénzmaradvány 114 K 37 fillérben állapíttatik meg; egyszersmind azt is jelezve, hogy a vagyon kimutatásából az egyházak által megtérítendő „Számadási főkönyv”-ek ára 150 K hiányzik s így ezzel az évvégi vagyon 13050 K 93 fillért tesz, a szokott fentartással pénztárnokot a számadás terhe alól elismerésének kifejezése mellett felmenteni javasolja.

b) Nagy Lajos közpénztárnok bemutatja az 1910. évre vonatkozó költségvetési előirányzatát, melyet számvizsgáló bizottság 5460 K 17 f bevéttel, 5323 K kiadással és 137 K 17 f pénztári maradvánnyal a Nagytiszteletű és Nagyságos egyházmegyei közgyűlésnek elfogadásra ajánl.

K. m. f. *Tóth Mór* b. elnök, *Kálmán Sándor*, *Joó Kálmán*, *Papp József* számvizsgáló-bizottsági tagok.

Közgyűlésünk a jegyzőkönyvben foglalt jelentést tudomásul veszi, Nagy Lajos egyhím. pénztárnokot az 1909. évi számadás terhe alól a szokásos fentartással, elismerésének kifejezése mellett fölmenti s az 1910. évi költségelőirányzatot helybehagyja.

138. Olvastatott a következő indítvány:

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Tekintettel arra, hogy ugy az egyházkerület, mint az egyházmegye közigazgatási költsége a Nagyméltóságu Konventtől tetemes összeget kap, azon kéréssel fordulok a Nagytiszteletű s Nagyságos egyházmegyei közgyűléshez, méltóztassék egy bizottságot küldeni ki, amely megvizsgálja az egyházkerületi adó czímen eddig fizetett összegeket s amit lehet, töröljön, hogy az egyházak terhe könnyebbüljön.

Bikszád, 1910. szept. 6. *Molnár Lajos* ref. lelkész.

Az írásban benyújtott önálló indítványt házszabályunk értelmében a jövő gyűlésen veszi tárgyalás alá közgyűlés.

139. Tárgyaltatott az egyházmegyei tanítóegyesületnek és tanügyi bizottságnak a „Népiskolai szervezet szolgálati pragmatikával a tiszántúli református egyházkerületben“ című tervezetre vonatkozó javaslata.

Egyházmegyei közgyűlésünk a népiskolai szervezeten következő módosításokat óhajtja:

I. Főrés. 9. §-nál megjelölendő az a forrás, melyből a presbyterium, illetőleg az egyházkerület teljesítheti a vallás-tanító fizetését, nehogy a sokféle előterjesztésekkel a díjazás több időre lehetetlenné tétessék, miből a vallásoktatás szenved a hátrányt.

12. §. Külön iskolai alap létesítése felesleges, mert hiszen maga az iskola is, valamint az annak fentartására szolgáló összes ingó és ingatlan vagyon ugy is az egyházé. Az iskola szükségleteit az egyház fedezte eddig is, az fogja fedezni ezután is, míg csak a szándékolt alap el nem bírja az iskolai terheket, de ekkorra már, sajnos, felekezeti iskoláink a múltéi lehetnek. A külön iskolai alap és külön költségvetés a külső beavatkozásnak kufejévé lehet s általános államosítás esetén az iskolai vagyon elvesztésére s így az egyház jelentékeny károsodására vezethet.

Természetesen kivételnek van helye akkor, ha kifejezetten e czimen történt adományról, vagy alapítványról van szó.

A 28. §-ban elszámolt könyvek és lapok az egyházak által nem „mindenesetre“, hanem csak „lehetőleg“ megrendelendők.

47. §. b) pontjához jöjjön még ez: „vagy egy egész nap, amint a helyi viszonyok kívánják.“

75. §. Ugy módosítandó, hogy az iskolai év folyamán a 12-dik életévüket betöltött tanulók az évváró vizsga előtt nemcsak nem konfirmálhatók, sőt a konfirmációra elő sem készíthetők, mert az iskolai tanítást a legszorgosabb időben zavarná s a gyermekekre nézve is korai dolog lenne. A konfirmációra előkészítés Husvét és Áldozócsütörtök közt történjék, a konfirmálás Áldozócsütörtökön. Csak az elemi iskolákból már kikerült ismétlőiskolakötelesek konfirmálhatók.

II. Főrés. 99. §. „Ugyszintén lelkész is köteles stb. szükség esetén a tanítót stb. a temetésen helyettesíteni“ ez így módosítandó: „Lelkész köteles szükség esetén a tanítót a tanításban, különösen az istentiszteleten helyettesíteni és a tanító indokolt akadályoztatása esetén a temetésen jelen lenni.“

158. §. E kitétel után „(segéd) tanítót kell alkalmazni“ jönne ez a bővítés: „kinek fizetéséről az iskolafentartó egyház gondoskodik.“

167. §. A gyermek készülsége felülvizsgálásának csak az esetben legyen helye, ha elégtelen osztályzatot kapott.

III. Főrés. 261. §. E kitétel után: „két iskolalátogatót választ“ jön ez: „mindkettő rendes tag.“ Megjegyzendő még, hogy a „magukat kitüntetet“ jelző vagy a lelkészekre is alkalmazandó, vagy a tanítók elől is elhagyandó.

284. §. Póttag nem szükséges, mert a 261. §. módosítása szerint mind a kettő rendes tag.

291. §. Egyházmegyei népiskolai felügyelő egyházmegyénk viszonyai között nem szükséges, felállítása költség hiányában elháríthatatlan akadályba ütközik.

140. A Papolczy Zoltán lemondása következtében tanügyi bizottság ajánlatára

tanügyi bizottsági tagul Papp József adorjáni lelkészt választja meg közgyűlés s körlátogatóul az apai körbe osztja be.

141. A méhteleki egyháztanács 1910. jul. 24. és aug. 21. napján tartott gyűlésében elhatározta, hogy a lelkészi lakást újonnan építteti s az építési költség fedezésére tízezer korona kölcsönt vesz föl s ezt a kivetendő rendkívüli adóból törleszti.

Közgyűlésünk helyesléssel veszi tudomásul a méhteleki egyháznak a lelkészi lakás fölépítésére vonatkozó határozatát; a kölcsönügyet pártolólág terjeszti föl az egyházkerületre; esperes urat az építési terv és költségvetés felülvizsgálatára fölkéri s kedvező szakértői vélemény esetén az építési engedély kiadására fölhatalmazza.

142. Az erdődi leányegyház presbyteriuma 1910. aug. 28. napján tartott gyűlésében 30. sz. a. elhatározta, hogy a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcsot lépteti életbe.

Közgyűlésünk az erdődi egyháztanácsnak a törvényben előirt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti.

143. A kőszegremetei egyháztanács 1910. aug. 24. napján tartott gyűlésében a törvényben előirt adókulcs elfogadása kapcsán a tanító díjlevelét átalakítja s az új díjlevel 4 példányát megerősítés végett beterjeszti.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a kőszegremetei tanítói új díjlevelet a maga részéről jóváhagyván, megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

144. A kőszegremetei egyháztanács 1909. szept. 26. napján tartott gyűlésében kimondotta, hogy — iskolaépítésének befejezéséhez elegendő pénze nem lévén — 8000 K kölcsönt vesz föl, melynek törlesztését rendkívüli adóból eszközli.

Közgyűlésünk a kőszegremetei egyháztanács 8000 K kölcsön vételére vonatkozó határozatát a maga részéről jóváhagyja s megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

145. A kishodosi egyháztanács 1910. jul. 24. napján tartott gyűlésében a III. t.-cz. 13. §. a) b) pontjában előirt adókulcs életbeléptetését elhatározta; ugyanakkor a lelkészi és kántortanítói díjlevelet megfelelően átalakította s most az új díjlevelek 4—4 példányát megerősítés végett beterjeszti.

Határozati javaslat:

„Közgyűlésünk a kishodosi egyháztanácsnak a törvényben előírt adókulcs életbeléptetésére vonatkozó határozatát megerősíti; a lelkészi és tanítói új díjlevelet pedig megerősítés végett az egyházkerületi közgyűlésre fölterjeszti.“

Határozati erőre emeltetik.

146. A patóházai egyháztanács elnöksége beterjeszti a nevezett egyház presbyteriumának 1910. szept. 4-én tartott ülésében hozott 2. sz. határozatát s kéri annak megerősítését.

Az idézett jegyzőkönyvi határozatban sajnálattal veszi tudomásul a patóházai egyháztanács, hogy az egyház adócsökkentési segélyért beadott kérelme már két ízben visszautasított, azzal a megokolással, hogy az egyháznak 800 K bérjövödelme a törvényes adókulcs alkalmazása mellett mutatkozó hiányt fedezi. Ámde az egyház ezt az állam részére kiadott iskolaépületért járó bérjövödelmet egyház- s templomfentartási alap képzésére s növelésére fordította a múltban s akarja fordítani ezután is; ily célzattal adta volt át iskoláját (1896-ban) az államnak s most ismételtén kimondja az egyháztanács, hogy ez a bérjövödelem más célra nem fordítható, egyuttal kimondja azt is, hogy adócsökkentési segélyért harmadszor is kérelmez.

Egyházmegyei közgyűlésünk helyesli a patóházai egyháztanácsnak egyházfentartási alapja védelmére irányuló következetes buzgólkodását. Amennyiben az egyház 800 korona bérjövödelme eleitől kezdve az egyházfentartási alap részére volt lekötve, kétségtelen, hogy ez a jövödelem nem fordítható a törvényes adókulcs alkalmazása következtében jelentkező közszükségleti hiány fedezésére. Éppen azért közgyűlésünk egyfelől utasítja az egyháztanácsot, hogy adócsökkentési segélyért zörgetni meg ne szünjék, másfelől a patóházai egyház jogos kérelmét illetékes egyházi hatóságaink jóakaratú figyelmébe kiváltképpen ajánlja.

147. Az egyházmegyei lelkészegyesület azon kérelemmel fordul egyházmegyei közgyűlésünkhöz, hogy a lelkészi árvák internátusa: a Kálvineum felállításának ügyét részesítse teljes erkölcsi és anyagi támogatásban, valamint hathatós pártfogásban oly értelemben, hogy maga az egyházmegye is lépjen az alapítók sorába, másfelől pedig hívja fel, illetve kérdezze meg az egyes egyházközségeket aziránt, hogy mennyit hajlandók e célra évenként költségvetésökbe bevenni.

Egyházmegyei közgyűlés a Kálvineum felállításának eszméjét pártolja, e célra saját pénztárából 100 koronát

adományoz, egyben jóakaratu figyelmébe ajánlja a kebelbeli egyházaknak a Kálvineum ügyét s ajánlja a gyülekezeteknek, hogy költségvetésükbe e nemes célra bizonyos összeget vegyenek föl.

148. Az egyházmegyei lelkészegyesület azon kérelemmel fordul az egyházmegyei közgyűléshez, hogy az hívja fel és kötelezze el az egyes egyházközségeket az *egyházfentartási alap* létesítésére, amelyet különben az E. T. II. t.-cz. 77. §-a s ennek alapján egyházmegyénk 1908. évi 10. sz. határozata is elrendel, de amely rendeletének a legtöbb egyházközség mindeztideig nem tett eleget. Mondja ki azt is, hogy minden egyházközség bevételeinek bizonyos % -át e célra tőkésíteni tartozik.

Közgyűlésünk felhívja a kebelbeli azon egyházakat, melyeknek egyházfentartási alapjuk nincs, hogy ha máskép' nem tudják azt létesíteni, évi rendes költségvetésük bevételeinek bizonyos % -át egyházfentartási alap czímen évről-évre tőkésítsék. A számvevőszéket megbízza a % mérvének megállapítása tekintetében teendő véleményes javaslat beadására.

149. A beruházási szabályok ügyében egyházmegyei lelkészegyesület azt javasolja, hogy abból a 13. 14. §. a mai alakjában hagyassék ki s helyette és utána ez álljon:

13. §. A javadalmas elhalálozási napjától kezdve jogszerzésnek nincs helye.

14. §. A fizetések hónap szerint megosztva nyerjenek kielégítést az előd és utód között.

15. §. A szántóföldekre vonatkozólag: ha a változás ápril 24-én történik, az eltávozonak az összes szántóföldek egyharmad részéhez van joga. A megjelölt időpontot véve határnapul, esetenként ki lehet számítani, hogy mi illeti a távozót?

16. §. Kivételnek van helye ott, ahol a díjlevélben erre nézve intézkedés, vagy a multból elfogadható egyháztanácsai megállapodás van.

17. §. A fennálló haszonbérleti szerződés arra az évre érvényben levőnek tekintendő.

Lelkészegyesület javaslatát egyházmegyénk közgyűlése elfogadja, a beruházási szabályzatot ilyen értelemben módosítja s az így módosított szabályzatot jegyzőkönyve melléleteképpen kinyomatja.

150. Esperes ur indítványára

hálás köszönetet mond egyházmegyénk közgyűlése

Szentiványi Gyula fürdőtulajdonos urnak a gyűlés tagjai részére nyújtott kedvezményekért és a fürdő nagytermének a közgyűlés-tartás céljára átengedéseért;

valamint Teller Ferencz fürdőigazgató urnak az egyházmegyei közgyűlés tagjaival szemben kimutatott szíves előzenységeért.

151. Elnökség a gyűlés tagjainak állandó érdeklődését (viszont a tagok elnökségnek a tapintatos vezetéset) megköszönve,
a közgyűlést bezárja.

Közigazgatási bírósági ülés.

152. Bíróság következőleg alakult: Széll György tárgyalást vezető, Helmeczy József elnökök, Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Tóth Dániel, Papolczy Zoltán előadó is, Csaba Adorján, Tóth Mór, dr. Dezső Kálmán, Sinka Lajos, Szilágyi Tihamér, Bay Lajos bírák.

Magoss Ferencz jegyző.

Dr. Harcsár Géza ügyész.

Felek részéről: özv. Nagy Károlyné képviselőjében Monoki Sándor. Az egyház képviselőjében Váradi Áron.

A nagybányai egyházmegyei egyházi bíróság, mint közigazgatási bíróság özv. Nagy Károlyné lelkészné panaszosnak a vámfalui egyház panaszlott elleni közigazgatási bírósági ügyében Bikszádon 1910. szept. 5-én megtartott tárgyalás után a következőképpen

ítélt:

A vámfalui egyház, a ki nem szolgáltatott 190 K munkaváltság fejében, tartozik Nagy Károly elhunyt lelkész örököseinek 79 K 17 f, özv. Nagy Károlyné lelkésznének 95 koronával. Ehez képest kötelezi a vámfalui egyházat, hogy az özvegy lelkésznét illető 95 koronát 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett fizesse ki.

Indokok:

A követelés tárgyát képező 190 K munkaváltság díjlevélileg biztosítva van, hogy arról elhunyt lelkész lemondott volna, igazolva nincs; ellenben hogy lelkész követelte azt, az egyháztanácsi jegyzőkönyvvel igazolt dolog: ennél fogva a követelést meg kellett állapítani s mert nincs kiszolgáltatva az özvegyet illető rész, a kiszolgáltatás iránt intézkedni kellett. Mivel az örökösök az őket illető rész kiutalását nem szorgalmazták, ez irányban intézkedés szüksége nem forgott fenn.

153. Bíróság következőleg alakult: Széll György, Helmeczy József elnökség. Tárgyalást vezeti Széll György. Szabó József, Nagy Elek, Tóth Dániel, Papolczy Zoltán, Tóth Mór, Csaba Adorján, dr. Dezső

Kálmán, Sinka Lajos, Bay Lajos, utóbbi előadó is, szavazó bírák. Jegyző: Magoss Ferencz. Ügyész: Dr. Harcsár Géza.

Felek részéről: Makai Elek lelkész a maga és az egyház képviselőjében, továbbá Puskás András és képviselőjében dr. Német József

A nagybányai egyházmegyei egyházi bíróság, mint közigazgatási bíróság Puskás András szatmárhegyi egyháztag panaszosnak Makai Elek lelkész és a szatmárhegyi egyház elleni közigazgatási ügyében következőképpen

ítélt:

Puskás András panaszát elutasítja,

mert

a templomkerítés elhelyezésének kérdése az illetékes presbyterium által törvényes formák betartása mellett végérvényes elintézészt nyert.

A jogerőre emelkedett határozat panasz és újabb eljárás tárgyává nem tehető, e szerint tanuk kihallgatása mellőzendő volt.

Különbben is abból, hogy a templom körüli tér egy kis része lelkész használatába átengedtetett, az egyháznak semmi kára nem származott, ezt panaszosok se állítják, mert előzőleg e terület az egyház javára hasznosítva nem volt; ha valami előny származott ebből a lelkészre, az az egyházra nem sérelmes annyival is inkább, mert mint a helyszínén megjelent bizottság megállapította, a fenmaradt terület ugy temetés esetén, mint építkezés alkalmával teljességgel kielégítő.

A panasz többi pontjának elbírálására, tekintettel az egyházkerület 304—1909. sz. határozatára, közigazgatási bíróság nem tartja magát illetékesnek.

154. Bíróság következőleg alakult: Elnökség: Széll György, Helmechy József, ki a tárgyalást vezeti. Bírák: Csaba Adorján, dr. Dezső Kálmán, Sinka Lajos, Szilágyi Tihamér, Bay Lajos, Sátor Dávid, Nagy Elek, Tóth Dániel, Papolczy Zoltán. Magoss Ferencz jegyző. Dr. Harcsár Géza ügyész. Felek részéről: Szalkay János.

A nagybányai egyházmegyei közigazgatási bírósága Nagy Mihály volt garbolczi lelkész panaszára a garbolczi egyház presbyteriuma ellen folyamatba tett 70—1910. sz. közigazgatási ügyben Bikszádon 1910. szept. 5-én megtartott tárgyalás után következőleg

ítélt:

Egyházmegyei közigazgatási bíróság feleknek az egyházi adó-kivetésre vonatkozó békés megegyezését tudomásul veszi, a fenforgó

1910. SZEPT.

ügy további tárgyalását beszünteti. A felmerült 42 K eljárási költségnek 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett az egyházmegyei közpénztárba leendő befizetésére a garbolczi egyháztanács tagjait, névszerint: Horvát József gondnokot, Viski Benjamin, Horvát Elek, Váradi József, Váradi Sándor, Szalkai János presbytereket egyetemlegesen kötelezi.

Indokok:

A békés megegyezés folytán a hivatolt közigazgatási ügy tárgyalanná válván, beszüntetését el kellett rendelni. Felmerült költséget a presbyterium törvénytelen eljárása okozta, ennél fogva annak megfizetésére a presbytereket kellett kötelezni.

Fegyelmi bírósági ülés.

155. Bíróság következőleg alakult: Széll György esperes, ki a tárgyalást vezeti és Helmeczy József egyházmegyei gondnok, elnökség. Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Tóth Dániel, Tóth Mór, Csaba Adorján, Szilágyi Tihamér, Sinka Lajos, dr. Dezső Kálmán előadó, Bay Lajos bírák. Magoss Ferencz jegyző. Dr. Harcsár Géza ügyész.

Felek részéről jelen van: Kacsó Ignác.

A nagybányai egyházmegyei egyh. bíróság, mint fegyelmi bíróság Kacsó Ignác erdődi tanító ellen Demeter József panaszára folyamatba tett fegyelmi ügyben Bikszádon 1910. év szept. 5-én megtartott tárgyalás után következő

ítéletet

hozta:

Egyházmegye fegyelmi bírósága Kacsó Ignác vádlottat az ellene emelt vád és következménye alul felmenti, egyben Demeter József panaszost 16 K eljárási költségnek 15 nap alatt, végrehajtás terhe mellett az egyházmegyei közpénztárba való megfizetésére kötelezi.

Indokok:

Vádlott maga is beismerte ugyan, hogy egy ízben Kovács Mihály gyermekét az iskolában figyelmetlensége miatt nyakon ütötte, minthogy azonban vádlott ez által a tanítót a tanítványnyal szemben megillető fegyelmi jog gyakorlását át nem hágtá, vádlottnak ezen cselekménye fegyelmi vétség tényálladékának megállapítására nem alkalmas.

Panasz tárgyává tétetett továbbá vádlott tanító ellen az is, hogy 1) 1909. év decz. 9-én délelőtt $1\frac{1}{2}$ 10 órakor ittas állapotban ment az iskolába s ott elaludt, 2) a gyermekektől a leczkét több ízben a tanító lakója kérdezte fel, 3) a gyermekektől 30 fillér befizetését követeli.

Minthogy azonban vádlott tagadásával szemben az 1. és 2. pont alatt megjelölt cselekmények fenforgása tekintetében a vizsgálat rendén kihallgatott tanuk bizonyítékot nem szolgáltatottak, a 3. pont alatti cse-

lekmény pedig vádlott terhére nem róható, mert a kérdéses 30 fillérek befizetését vádlott meg nem czáfolt állítása szerint a felügyelő lelkész utasítására, az országos tanítói nyugdíjalapra, törvény szerint, jogosan követelte, ugyanazért vádlottat az ellene emelt vád és következménye alul fel kellett menteni s ennek folyományaként Demeter József panaszszt az V. t.-cz. 98. §-ához képest az eljárással felmerült költség viselésére kellett kötelezni.

156. Biróság következőleg alakult: Elnökök Széll György tárgyalást vezető esperes, Helmeczy József egyházmegyei gondnok. Birák: Sátor Dávid, Szabó József, Nagy Elek, Tóth Dániel, Papolczy Zoltán, Tóth Mór, Csaba Adorján, dr. Dezső Kálmán, Szilágyi Tihamér, Sinka Lajos, Bay Lajos. Előadó Sátor Dávid, jegyző Soltész Elemér, ügyész dr. Harcsár Géza.

Tárgyaltatott a garbolczi egyháztanács tagjai ellen 7—1910. sz. egyházmegyei határozattal indított fegyelmi ügy.

Az egyháztanács részéről jelen van Szalkai János.

Biróság az ügy tárgyalása után zárt tanácskozmányban meghozta s nyílt ülésben kihirdette a következő

végzést:

A garbolczi egyháztanács tagjai ellen hivatalból indított fegyelmi ügyben — ügyész a vádat elejtven — a biróság a további eljárást beszünteti.

157. Az időszaki tanácsba

Sátor Dávid, Tóth Mór, Sinka Lajos rendes, Szabó József, Bay Lajos póttagok megválasztatnak.

Függelék.

A 78, 79 I—VI, 80—92, 123—135, 138—140, 147—155 számokat jegyzette Magoss Ferencz.

A 73—77, 79 VII, 102—122, 136, 137, 141—146, 156, 157 számokat Soltész Elemér.

A 93—101 számokat dr. Helmeczy Pál.

Hitelesítjük.

Szatmár, 1910. szept. hó 15. napján.

Széll György,
esperes.

Helmeczy József,
egyhm. gondnok.

Magoss Ferencz,
egyhm. főjegyző.

Soltész Elemér,
egyhm. aljegyző.

Helmeczy Pál,
egyhm. világi aljegyző.

Szabó József,
tanácsbíró.

Tóth Mór,
tanácsbíró.

Betűsoros tárgymutató.

- Adorján új adókulcsa jóváhagyatik, változtatott díjlevelek fölterjesztetnek.
104. Rendkívüli adót vethet. 125.
Államsegély (egyházmegyei) felosztása. 135. I.
Államsegélyért (rendkívüli) folyamodók. 135. III.
Apahegy új adókulcsa jóváhagyatik. 124.
Avasujváros alapító levelei jóváhagyatnak. 133.
Batiz magtár-alapszabálya módosíttatik. 99. Új adókulcsa jóváhagyatik;
változtatott díjlevelei fölterjesztetnek; rendkívüli adót vethet. 103.
Beruházási szabályzat módosíttatik. 149.
Borromeus-enciklika ellen tiltakozás. 77.
Díjlevelek (változatlan) felterjesztetnek. 102.
Egyházkerület 272—1910. sz. határozata tudomásul szolgál. 81.
Egyházkerület 275—1910. sz. határozata lelkészek figyelmébe ajánl-
tatik. 82.
Egyházkerület 277—1910. sz. határozata tudomásul. 83.
Egyházkerület 278—1910. sz. határozata helyesléssel fogadtatik. 84.
Egyházmegyei pénztárnok számadása és költségelőirányzata jóváha-
gyatik. 137.
Egyházfentartási alapot minden egyház létesítsen. 148.
Egyházmegye 31—1910. sz. határozata tárgyában beadott jelentés ör-
vendetes tudomásul. 90.
Egyházmegyei lelkészegyesület kérelme a Kálvineum ügyében párto-
lásra talál. 147.
Erdőd új adókulcsa jóváhagyatik. 142.
Esperesi jelentés. 78.
Esperesi jelentés az időközi változásokról. 79.
Garbolczi presbyterek 42 K. eljárási költség megfizetésére köteleztetnek.
154. Egyháztanács ellen indított fegyelmi ügy megszüntetetik. 156.
Gusztáv Adolf-egylethez folyamodók ajánlása. 135. V.
Gyűlés megnyitása. 73. Bezárása. 151.
Gyűlési tagok számbavétele. 74.

- Hirip lelkészi változtatott díjlevele kiegészítve újra beterjesztendő. 112.
 Időszaki tanács tagjai megválasztatnak. 157.
 Jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság. 75.
 Józsefháza változtatott tanítói díjlevele fölterjesztetik. 111.
 Kacsó Ignác fölmentetik. 155.
 Kishodos új adókulcsa jóváhagyatik; változtatott díjlevelek fölterjesztetnek. 145.
 Kispaládi adásvétel pártolólágg terjesztetik fel. 98.
 Kispeleske új adókulcsa jóváhagyatik. 107. Változtatott díjlevelek fölterjesztetnek. 108.
 Köszegremete új adókulcsa jóváhagyatik. Rendkívüli adót vethet. 123.
 Tanítói változtatott díjlevele fölterjesztetik. 143. Kölcsönügye pártolólágg terjesztetik föl. 144.
 Közalapi segélyre ajánlottak. 135. IV.
 Méhtelek új adókulcsa jóváhagyatik; rendkívüli adót vethet. 114. Változtatott díjlevelek fölterjesztetnek. 115. Kölcsönkérelme pártolólágg terjesztetik föl. Lelkészi lakás terve és költségvetése beterjesztendő az esperesi hivatalhoz. 141.
 Misztótfalui egyháztanács a Kovács Jánosné adománya ügyében kérdezze meg az adományozót. 100.
 Molnár Lajos indítványa a következő gyűlésen tárgyalandó. 138.
 Nagybánya alapító levelei jóváhagyatnak. 132.
 Nagy Károlyné (özü.) követelése a vámfalui egyház ellen 95 K-ban állapíttatik meg. 152.
 Nagykolcs új adókulcsa jóváhagyatik, lelkészi változtatott díjlevél fölterjesztetik. 106. Rendkívüli adót vethet. 126.
 Nagy Lajos-alapítvány elfogadtatik. 86.
 Nagypaládi telekkönyvi kiigazítások ügyében az egyháztanács hozzon határozatot. 93. 94. 95. 96. Behajthatatlan követelése töröltetik. 101.
 Új adókulcsa jóváhagyatik. 118. Változtatott díjlevelei fölterjesztetnek. 119. Rendkívüli adót vethet. 131.
 Népiskolai szervezet tervezetének módosítására vonatkozó javaslata a tanítóegyesületnek és tanügyi bizottságnak. 139.
 Ombod új adókulcsa jóváhagyatik. Lelkészi új díjlevél visszatétetik. 117. Rendkívüli adót vethet. 130.
 Patóháza egyházfenntartási alapjának védelme. Adócsökkentési segélyért újlag kérelmezzék. 146.
 Pettyén alapító levelei jóváhagyatnak. 134.
 Puskás András panasza elutasíttatik. 153.

- Ref. segélyegylethez folyamodók. 135. II.
- Sándorhomoki egyház iskolai tökesegélye az egyházmegye pénztárából előlegeztetik. 92. Uj adókulcsa jóváhagyatik; változtatott díjlevelei fölterjesztetnek. 121.
- Sárköz uj adókulcsa jóváhagyatik. Változtatott díjlevelek fölterjesztetnek. 113.
- Sárközüjlak uj adókulcsa jóváhagyatik; változtatott díjlevelek fölterjesztetnek. 116. Rendkívüli adót vethet. 127.
- Szamoskőrödi kántortanító helyettesítése az egyház terhe. 91. Uj adókulcsa jóváhagyatik. Rendkívüli adót vethet. Zsigrai Zsigmond felebezése elutasittatik. 109. Változtatott díjlevelei fölterjesztetnek. 110.
- Számvizsgáló bizottság jelentése. Lemondása nem fogadtatik el. 136.
- Százazberek rendkívüli adót vethet. 129.
- Szatzmárgörbed kántortanítói változtatott díjlevele fölterjesztetik. 122.
- Szatzmárnémetii tanítónőképző képesítő vizsgájáról szóló jelentés tudomásul. 87.
- Szentiványi Gyulának köszönet. 150.
- Szinérváraljai adásvétel pártolólag terjesztetik fel. 97.
- Tanítói gyámegylet és tanítóegyesület (egyházmegyei) alapítványa elfogadtatik. 85.
- Tanügyi bizottságba Papolczy Zoltán helyére Papp József választatik. 140.
- Tárgysorozat megállapítása. 76.
- Teller Ferencznek köszönet. 150.
- Tisztaberek uj adókulcsa jóváhagyatik, változtatott díjlevelek fölterjesztetnek. 105. Rendkívüli adót vethet. 128.
- Tökesegély-tartozások konvertálása ügyében fölterjesztés. 88.
- Uszkai számadások helybehagyatnak. 89. Kántortanító változtatott díjlevele fölterjesztetik. 120.
- Zsinati pótképviselővé Sátor Dávid választatott. 80.

Beruházási és utódsági szabályok.

1. §. Minden egyház tartozik belhivatalnokainak tisztességes, jó, egészséges lakást adni, konyhával, kamarával, külső vagy belső sütő-kemenczével, kályhakkal és egyéb szükséges felszerelésekkel ellátva; tartozik továbbá pinczét, kutat, fáskamrát s a termény- és földbeli fizetéshez aránylag minden szükséges gazdálkodási épületet adni; az udvart és kertet állandó jó kerítéssel ellátni.

2. §. Tartozik az egyház az épületeket, kutat és kerítéseket, mikor szükséges, javíttatni, a lakóházat évenként kívül egyszer, belül kétszer kitakaríttatni s meszeltetni.

3. §. A belhivatalnokok kötelesek az épületeket úgy gondozni, hogy azokat ő általuk se gondatlanságból, se szántszándékból semmi kár vagy romlás ne érje, mert az ilyen károk helyrehozása az ő terhök és kötelességök leend.

4. §. Kényelmi szempontból a belhivatalnok az épületeken változtatást a maga költségén tehet ugyan, de költsége visszatérítését csak abban az esetben követelheti, ha a változtatásba a presbyterium előlegesen beleegyezett, vagy ha az egyházlátogató küldöttség a változtatást célszerűnek és szükségesnek nyilvánította.

5. §. Fényüzési és nem engedélyezett átalakításokért vagy építkezésekért sem az egyház, sem az utód semmi költség visszatérítésére nincs kötelezve; sőt esetleg az épületeknek előbbeni állapotjukba való helyezését követelheti az egyház attól, aki czélszerűtlen változtatásokat tett.

6. §. Belhivatalnoki tagos birtokot egészen körül, fordulást az országut vagy bárminő szekérut mentén az egyház tartozik felárkoltatni; az árok további fentartásának terhe az utak mentén az egyházé, egyebütt a haszonélvező belhivatalnoké.

7. §. A belhivatalnoki földeket a haszonélvező, akár maga dolgoztatja, akár felébe vagy haszonbérbe adja, köteles évenként megfelelő részben trágyázás és más művelet által javíttatni. Minélfogva a bel-

hivatali földekhez aránylag gyűlt trágyamennyiséget eladni, vagy más földek javítására fordítani nem szabad. Ugy, hogy ha a belhivatalnok a földjavítást egyáltalában elhanyagolná s trágyakészletét az ő gondviselésére bízott hivatali földtől elvonná, ezért egyházmegyei közigazgatási uton felelősségre is vonathatik és kártérítésre köteleztethetik.

8. §. Minden belhivatalnok erkölcsileg kötelezve van arra, hogy kertjében, annak terjedelméhez képest, hasznos gyümölcsfákat plántálni igyekezzék; úgy mindazáltal, hogy a zöldségtermelésre szükséges helyet a fákkal be ne árnyékolassa.

9. §. Hivatalnoki változás alkalmával a kertekben, tagokban és szőlőkben minden fa és cserje ültetvényről leltár vétetik fel s az elődnek vagy örökösének joguk van szakértők becslése szerint kárpótlást követelni mindazokért, melyeket az illető belhivatalnok a maga költségén ültetett, avagy elődjétől megváltott.

10. §. Az eltávozó belhivatalnok vagy az elhalt jogutódai az általuk ültetett, vagy megváltott fiatal fákat és cserjéket jogosítva vannak kiszedni és maguknak felhasználni; de termő gyümölcsfákat már sem ki nem vehetnek, sem ki nem vágathatnak.

11. §. Élő növényekért, takarmányfüvekért és trágyázásért, ha első évesek, teljes értéket, ha második évesek, csak az elvetett mag és trágyázási fuvar értékét köteles az utód megtéríteni; harmadik éves trágyázásért már semmi kárpótlás nem követelhető; luczernáért azonban a bevetett mag ára még akkor is megtérítendő, de negyedik évben már a luczerna is ingyen száll át az utódra.

12. §. A kárpótlás mennyiségére nézve előd és utód szabadon egyezkedhetnek; de ha egyezés nem jön létre köztük: becselő bizottságra lesz szükség. A felek egy-egy becslőt maguk választanak, egy harmadikat az esperes nevez ki. Ez a háromtagú bizottság a becslést díjtalanul végzi s az általa fölvetett jegyzőkönyvet az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz terjeszti be. Az egyházmegyei bíróság aztán az ügyben ítéletet hoz és ez ellen felebbezésnek helye nincsen.

13. §. A javadalmas elhalálozási napjától kezdve jogszerzésnek nincs helye.

14. §. A fizetések hónap szerint megosztva nyérjenek kielégítést az előd és utód között.

15. §. A szántóföldekre vonatkozólag: ha a változás ápril. 24-én történik, az eltávozónak az összes szántóföldek egyharmad részéhez van joga. A megjelölt időpontot véve határnapul, esetenként ki lehet számítani, hogy mi illeti a távozót?

16. §. Kivételnek van helye ott, ahol a díjlevélben erre nézve intézkedés, vagy a multból elfogadható egyháztanácsai megállapodás van.

17. §. A fennálló haszonbérleti szerződés arra az évre érvényben levőnek tekintendő.

18. §. A kártérítést vagy visszafizetést 100 korona értékig egy év, azonfelül két év alatt tartozik az utód vagy az egyház teljesíteni.

19. §. Általában minden belhivatalnoki beruházásokból vagy utód-sági ügyekből felmerülő kérdések az egyházmegyei bíróság végleges elbírálása alá tartoznak.

Esperesi jelentés az 1909. évről.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az egyházlátogatás alkalmával fölvelt jegyzőkönyvek alapján van szerencsém esperesi évi jelentésemet beterjeszteni az alábbiakban. Magát az egyházlátogatást 4 irányban végeztük. Én Papolczy Zoltán tanácsbíróval 10 helyen; Sátor Dávid és Nagy Elek tanácsbírók 14, Szabó József tanácsbíró és Nagy Lajos e. m. pénztárnok 13, Magoss Ferencz és Soltész Elemér e. m. jegyzők 11 helyen.

A csoportosított adatok a következők:

I. Vallásos erkölcsi állapot.

42 anyaegyházunkban *Vasárnap és ünnepeink délelőttjén* az istentisztelet rendesen megtartatik 17-ben bűzgó, 25-ben kellő eredménynyel. *Vasárnap délután* 10-ben kátémagyarázat, 13-ban bibliamagyarázat, 16-ban káté- és bibliamagyarázat felváltva, 3-ban predikáció felváltva bibliamagyarázattal. *Hétköznapi reggel* mindennap van istentisztelet 21 egyházban (ezek közül 3-ban csak télen!), 17-ben hetente 3-szor, 1-ben hetente 2-szer, 1-ben hetente 5-ször; egyszer sem: Kisperleskén, Aranyos-medgyesen. *Hétköznapi délután:* Nagypaládon mindennap; Ávasujvárosan hetente 3-szor, 36 egyházban hetente 1-szer (szombat délután); egyszer sem 4 egyházban: Kőszegremete, Magosliget, Misztótfalu, Nagykolcs. Bűnbánati héten délelőtt és délután a legtöbb helyen van istentisztelet mindennap.

Leányegyházunk 6 s ezek közül 2-ben a templomlátogatás bűzgó, 4-ben kellő eredményű. 5-ben a Vasárnap és ünnep délelőtti istentisztelet megtartatik. Egyben (Erdőszádán) a 3 főünnepen és aratási ürvacsorakor. Vasárnap délután 4-ben van istentisztelet (2-ben predikáció, 1-ben bibliaolvasás, 1-ben könyörgés), kettőben pedig (Erdőd, Erdő-

száda) nincs. *Hétköznapi* reggel hetente 3-szor: 2 leányegyházban; négyszer: 1-ben; délután hetente egyszer: 3-ban. Sem délelőtt, sem délután kettőben (Erdőd, Erdőszáda).

Köznapi bibliamagyarázat egyházainkban nincs.

Vallásos élet fokozására intézkedés: Kálvin élete 80 példányban s 10 drb arcsképe eladatott Avasujvárosban. Amaczon a *Koszoru* füzetet terjesztettek; Lázáriban szeretet-egyesület, Nagyhodoson vallásegyenlőségi szövetség van, Nagybányán 38 biblia és új-szövetség, 100 drb *Kálvin élete*, Kálvin arcképéből 21 drb, Szinerváralján a *Kálvin élete* és *Koszoru* füzetet, Józsefházán szintén ugyanaz terjesztettek.

Vallásos felolvasás: Avasujváros, 3 ízben.

Énekkar 7 egyházban (tavaly 11).

Vallásos irányu lapok: A *Téli Ujság* 23 egyházban 559 példányban jár (Több helyen olvassák, sőt járatták ezenkívül, de a beszolgáltatott adat általános és nem számszerű, aminek elkerülését pedig már kértem!).

A *konfirmációra a növendékeket* — a rendelt időben — mindenütt a lelkészek készítik elő, Kakszentmártont kivéve és a leányegházakat.

Úrvacsorával élők száma: 27,758.

Betegeknek az úrvacsora adatik bármikor 18, úrvacsorakor 24 egyházban.

Szektáriusok: Baptisták fi 1, nő 1, összesen 2 (Apahegy). Nazárenusok, felekezetnélküliek nincsenek.

Egyházi szertartást mellőzők: Keresztelést mellőző nincs. Esketést mellőző 1 pár (Szatmárhegy. Időközben igénybe vette az egyházi áldást). Temetést mellőző nincs.

Vadházak: 16.

Áttért: fi 7, nő 2, összesen 9.

Kitért: fi 2, összesen 2.

Szegényekről való gondoskodásnak némi nyoma van 8 egyházban 2102 K jótékonyssággal. A szabályrendelet alig néhány egyházban hajtott végre.

Adományok az egyház és iskola javára.

Adorján. Az Ur asztalára kenyeret adott Vékony Andrásné 3, Tóth Gáspárné, Kovács Jánosné és özv. Sepsy Károlyné 1—1 ízben. Bort adott Vékony András, Tóth Gáspár, Kovács János és Fazekas Mária 1—1 ízben. Összes érték 30 K. A közbirtokosság adott az egyháznak 100 K, Kállai József 2 K, Rátonyi Károly 2 K, Tóth Gáspár

4 K, Liku György 2 K 50 f, Horváth György 2 K 50 f, az ifjuság 5 K. Összesen 118 K.

Amacz. Helmeczy József e. m. gondnok az iskolaépítéshez ingyen adott 70 m³ homokot, Asztalnok Ferencz, Balogh Géza 1—1 szekér polyvát 6—6 K értékben. Gulya Ferencz egyszer úrvacsorához kenyeret (2 K 40 f). Lelkész egész éven át bort (10 K). Összesen 24 K 40 f.

Apa. Perselypénz 64 K 75 f. Úrvacsorai kenyeret Kánya Lajosné (10 K), bort Szentiványi Gyula (10 K) adott. Harangra a hivek 1909-iki önkéntes teherkivetése 551 K 46 f. Szőlőkapáltatásra 25 K 20 f. Szentiványi Gyula 9 K, Véber János 5 K, Kató Gábor 5 K adott. Összesen 680 K 41 f.

Apahegy. Az Ur asztalát kenyérrel id. Czompa Józsefné, borral Székely Gábor látták el (4—4 K). Hivék szőlőmunkáltatásra adtak 60 K 30 f. Perselypénz 5 K 50 f. Összesen 73 K 80 f.

Aranyosmedgyes. Böszörményi Zsigmond kenyeret és bort adott az Ur asztalára 33 K értékben. Néhai Köpeczy Sámuelné végrendeleti hagyománya 400 K. Összesen 433 K.

Avasujváros. Avasujváros-Köszegremetei Hitelszövetkezet szegény gyermekek tankönyvi alapjára 40 K, Bak Imréné és File Jánosné 30 K 50 f. Báljövedelem 122 K 12 f. Pál Mihály és Angi Zsuzsanna 10 K. Összesen 202 K 62 f.

Batiz. Egyházmegyei államsegély adatott 400 K. Báljövedelemből 91 K 82 f. Perselypénz 39 K 44 f. Kovásznay Zsigmond 25 K, Osváth Elek 1 K. Állandóan Kovásznay Zs. látja el az Ur asztalát kenyérrel és borral 30 K értékben. Összesen 557 K 26 f.

Dobrácsapáti.

Egri. Özv. Miskolczy Jánosné szül. Magoss Etelka hagyományozott templomépítésre 100 K. Pomezi János cseléd az egyház javára 1 K. Az ifjuság bál jövedelméből 60 K. Összesen 161 K.

Erdőd. Perselyadomány 58 K 41 f. Ináncsy József szolgabíró 2 K. 20 f. Tánczmulatságok tiszta jövedelme az egyház részére 362 K 46 f. Az Ur asztalát 4 esetben kenyérrel Demeter József, borral dr. Nagy Sándor ügyvéd látta el. Összesen 432 K.

Erdőszáda. Gr. Degenfeld Sándor főgondnok a tanító fizetésébe adott 280 K s tüzfát. Perselypénz 8 K. Ezenkívül a grófi család szegény gyermekeknek — felekezeti különbség nélkül — ruhaneműeket, könyveket s másnemű ajándékokat adott mintegy 200 K értékben. Vizsgakor a gróf úr 10 K külön adott. Összesen 498 K.

Felsőbánya.

Garbolcz. Az egyház javára N. N. 2 K, Bogdány Zsigmond 2 K, özv. Kardos S.-né 5 K. Horváth László tanító bort 6 ízben az Ur asztalára (25 K 92 f), Horváth József 6 ízben kenyeret. Összesen 44 K 52 f.

Hirip. Tanterem javításra az egyházmegyétől 400 K segélyt kaptak. Báljövedelem 131 K 41 f. Perselypénz 25 K 19 f. Összesen 556 K 60 f.

Kakszentmárton. Az Ur asztalára kenyeret adott Erdei Józsefné, bort Erdei József, Melegh György, Király Ferencz.

Kishodos. Az Ur asztalát egész éven át ifj. K. Bak János gondnok látta el kenyérrel. Az igavonó erővel bíró egyháztagek minden alkalommal ingyen fuvarral szolgáltak (értéke 140 K). Juhász Péter 4 K. Összesen 144 K.

Kiskolcs. Báli jövedelem 101 K 50 f. Karácsoni kántálás 74 K 70 f. Vajda Pál és neje Nagy Juliánna egész éven kenyeret, Csomay András és neje Koló Sára 5-ször bort adták az Ur asztalára 30 K értékben. Összesen 205 K.

Kispalád. Lelkész és presbyterium az Ur asztalát kenyérrel látta el. Ref. eml. perselypénz 60 f. Virágvasárnapi 1 K 72 f. Összesen 2 K 32 f.

Kispeleske. Templomépítésre hivek állami adójuk ötszörösét fizették be. Madarassy László e célra 100 K, Rácz Elemér 25 K, Veres József 32 K, Borsi Bertti 10 K, Csató Sándor 10 K, Tar Antal Amerikában gyűjtött 400 K. Összesen 577 K.

Köszegremete.

Lázári. Urvacsorai kenyeret és bort adtak Nagy Béláné, Kanizsay Jenőné 2—2 ízben; Nagy Elek és Csüry Elek 1—1 ízben. Szeretetegyletnek Nagy Béla 20 K, Kanizsay Jenő 4 K, Öry Tamás 2 K, Tóth Károly vasutas neje 1 K, Bics Miklósné 1 K, Veress Zsigmondné 1 K, Csüry Elekné 1 K, Csüry Gedeon 1 K, Daróczy Endre 1 K, Fülöp Lajosné 50 f, Hajdu Jolán 50 f, Fodor Gáspár 40 f, Horváth Jánosné 10 f, Horváth László 10 f, Gacsó Julia 40 f. Építkezési alapra Veres Endre 2 K, Veres József vasutas szegény iskolás gyermekeknek könyvekre 5 K adományozott. Iskolapadlózásra Szikszó Józsefné 1 K, Gombos Andrásné 1 K, Szücs Ferencz 4 K, Veres József vasutas 5 K. Özv. Szakács Józsefné 1 drb úrasztali terítőt 8 K értékben. Összesen 60 K.

Magosliget. Kegyes adomány nem történt, csak Pásztor Terézia süített 3 ízben az Ur asztalára kenyeret.

Méhtelek. Búzgó egyháztagek adtak az Ur asztalára kenyeret.

Mikola. Ur asztalára kenyeret és bort Kölcsey Antal és özv. Galgóczy Jenőné Kölcsey Ilona adtak egész éven át 30 K értékben. Mikolay

Sándor 10 zsoltárt (20 K), Papp József 10 K, Kádár Endréné templom-szönyeget 80 K értékben. Tasnádi Ferenczné 2 K. Összesen 70 K.

Misztótialu. Az Ur asztalához szükséges kenyeret és bort egész éven át Tóth István és neje adományozták. Báli jövedelemből befolyt 95 K 74 f.

Nagybánya. Báljövedelem 839 K 42 f. Özv. Lábas Lajosné 100 K. Szegény gyermekek felruházására gyűlt 105 K, perselypénz 284 K 84 f. Összesen 1481 K 26 f. (A többi egyesek kisebb adománya).

Nagyhodos. Kócsi Péter lelkész az egyház javára 4 K, Krakkó Zsigmond gondnok 4 K, Balog Károly 3 K. Egyháztagok egyházak és intézetek javára 11 K 52 f. Iskolás gyermekek Kálvin-alapra 57 f. Perselypénz segélyalapra és intézményekre 18 K 36 f. Összesen 41 K 45 f.

Nagykolcs. Azon kívül, hogy az Ur asztalát kenyérrel és egy alkalommal borral látták el, más adomány nem történt.

Nagypalád. Sem az egyház, sem az iskola részére nem történt adakozás, leszámítva az úrvacsorához adott kenyeret és bort. Kenyeret és bort adtak: Kálmán Zsigmond és Papp Sándorné. Kenyeret adtak: Elek Lajos, ifj. Deák Sándor, N. Oroszi Sándor, Sebestyén Sándor.

Ombod. Márton Bálint hagyatékából 163 K 36 f. Báli jövedelemből 195 K 94 f. Összesen 359 K 30 f.

Patóháza. Ur asztalára kenyeret Tóth Mór főgondnok, bort lelkész ad.

Pettyén. Az Ur asztalára kenyeret és bort adott Böszörményi Sándor főgondnok (20 K); 1 drb 236 kg. súlyu harangot ajándékozott Böszörményi Sándor főgondnok (859 K 60 f); 1 drb 116 kg. súlyu harangot ajándékozott Helmeczy József egyházmegyei gondnok (417 K 60 f.) Harangszentelési bál tiszta jövedelme 307 K 94 f. Perselypénz 115 K 48 f. Az adakozások összege 1720 K 62 f.

Rozsály. Özv. Biró Gedeonné 5 ízben kenyeret sütött az Ur asztalára. Értéke 5 K.

Sándorhomok. Egyházmegyétől Lökösné-féle hagyatékából 392 K. Karácsoni kántálók adtak 4 K 30 f. Gödény Sándor iskolaépítési alapra 20 K. Összesen 416 K 30 f.

Sárköz. Özv. Kurpé Józsefné és Székely Istvánné kenyeret és bort adtak az Ur asztalára.

Sárközüjlak. Úrvacsorához kenyeret és bort minden alkalommal Péchy Margit adott. Egyesek iskolai jutalmazásokra 30 K adományoztak. Összesen 30 K.

Szamoskőröd. Az Ur asztalára kenyeret és bort adtak: Zs. Vajda

Károly és neje, Varga Bálint és neje, Révész Sándor és neje, Vajda Károly és neje, Sebestyén Ferencz és neje, Szagodi Józsefné 4—4 K értékben. Összesen 24 K.

Szamoskrassó. Ur asztalára kenyeret Kajtár Ferencz gondnok ad. Iskolai jutalmakra 10 K. Krassó község milleniumi alapja 10 K. Darvay-alap 8 K. Sinka Lajos 2 K, Bozsó Albert 2 K, Kocsis Ambrus 2 K, Reid Ede 1 K, Fóris F. és neje 2 K, Szalma György 2 K. Összesen 39 K.

Szárazberek. Ur asztalát kenyérrel egyes hívek látták el. Báli jövedelem toronyalapra 112 K 12 f.

Szatmárgörbed. Harangalapra Amerikából Csáki József 20 K. Zima Demeter (g. kath.) 5 K. Zima György (g. kath.) 5 K. Kovács György (g. kath.) 5 K. Apai Emil (g. kath.) 5 K. Bunli Demeter (g. kath.) 2 K. Sipa Demeter (g. kath.) 1 K 50 f. Korodán János (g. kath.) 2 K 50 f. Barbus György (g. kath.) 1 K 25 f. Tatarán László (g. kath.) 1 K 25 f. Morva Mihály (g. kath.) 2 K 50 f, Morzán Demeter (g. kath.) 2 K 50 f, Boza Demeter (g. kath.) 2 K 50 f, Barbus Péter (g. kath.) 1 K 25 f, Hiripi László (g. kath.) 2 K 50 f, Mariska László (g. kath.) 5 K, Pomján György (g. kath.) 2 K 50 f, Kozma János (g. kath.) 1 K 25 f, Papp Illés (g. kath.) 2 K 50 f, Makain János (g. kath.) 2 K 50 f, Kádár László (g. kath.) 2 K 50 f, Görbedről Kánya Ferencz 10 K, Csáki Lajos 5 K, Csáki János 5 K, Medgyesről Jakó Kálmán 10 K, összesen 115 K.

Szatmárhegy. Perselyadomány 113 K 45 f. Knót Róza takarékmagtárra 10 K. Olvasókör szegényalapra 57 K 07 f. Sebestyén Lajos 2 K. Kulin Imre egyház részére 4 K. Medgyesi László gondnok és neje Szabó Juliánna két köblös szántót adományozott az egyháznak (400 K). Urasztali borra Kiss Antal presbyter 2 K. Az Ur asztalát kenyérrel látták el 1—1 ízben Medgyesy Lászlóné, özv. Molnár Pálné, özv. Asztalos Antalné, Sebestyén Lajosné, Fehér Sándorné, H. Szabó Lajosné. Borral: Medgyesi László gondnok, Lénárt Imre gondnok, Medgyesi Károly, Erdei Sándor szatmárhegyi presbyterek és Ferenczy József erdődhegyi lakos. Összesen 588 K.

Szatmárpálfalva. Márton Bálint hagyatékából 406 K 31 f. Báli jövedelemből 152 K 16 f, összesen 558 K 47 f.

Szatmárudvari. Óvári Szeőke Barnabás végrendeletileg hagyományozott 200 K szószék-alapra. Perselypénz 15 K 60 f. Összesen 215 K 60 f.

Szinérváralja. Egyházi közszükségletre Makrai Gergelyné 2 K, Sikos Lajos 10 K. Szegény tanulók tandíjmentességére többen 49 K

10 f. Konfirmánsoknak bibliára Szilágyi Tihamér 7 K 80 f. Perselypénz 135 K 76 f. Összesen 204 K 66 f.

Tisztaberek. Az Ur asztalát a hívek látták el kenyérrel. Perselypénz 13 K 52 f. Szoboszlay Sándor 14 K. Néhai Lőkös Jánosné hagyományából 392 K. Egyházmegyei államsegély iskolára 1000 K. Összesen 1419 K 52 f.

Uszka. Kósa János tánczmester az egyház javára adott 1 K; az ifjuság báli jövedelmét keresztelési pohár és tányér beszerzésére ajánlódokozta (42 K). Molnár Margit a betegeknek kiszolgáltatandó urvacsora céljára ajándékozott egy selyem kendőt 10 K értékben. Összesen 53 K.

Józsefháza. *Egy áhítatos lélek* Szatmárról 20 K. Orgona-alapra Jakó Sándor tanító művészeti előadása nyomán 28 K. Bál jövedelme 48 K 72 f. Biharudvarii ref. egyház 2 K, szamoszegi 1 K, gyulai 1 K 20 f., misztótfalui 5 K, szilágycsehi 3 K; özv. Kacsóh Istvánné 6 K, Cserepes Margit és Irma 5 K, Tóth György 10 K, László Károly 10 K, Gergely Zsuzsánna 2 K, Gergely Juliánna 2 K, Sipos Károly 4 K, Ács Gusztáv 2 K, Badar Károly 4 K, Hannos Ilka 2 K, Ferenczi Mihály 3 K, Miszti Mihály 15 K. Az Ur asztalát kenyérrel és borral évtizedeken keresztül állandóan immár csak néhai özv. Boross Pálné aranyosmedgyesi úrnő látta el, kinek elhunytával ez áldozatkésztséget veje Jakó Kálmán aranyosmedgyesi földbirtokos vállalta magára. Összesen 173 K 92 f.

Vámfalu. 1 ízben az Ur asztalához bort adott 6 litert 7 K értékben Magyar Imre józsefházai lakos.

Adományok összege 12,627 K.

Jótékonyság.

Adorján. A prot. árvaházi naptár megvétetett 10 példányban (6 K). A Téli Ujság járt 25 példányban (13 K). A földrengés által sújtott messinai szerencsétlenek részére gyűlt és beküldetett 40 K 20 f. Összesen 59 K 20 f.

Amacz. Debreczeni egyetemre 20 K. M.-szigeti internátusra 5 K. Szamoskőrödi gör. kath. egyháznak 50 f. Debreczeni tápintézetre 60 f. Ref. segélyegylet 40 f. Supp. váltság 40 f. Szatmári tápintézet 60 f. Szatmári növelde 60 f. Összesen 28 K 10 f.

Apa. Segélykérő egyházaknak 46 K 78 f. Sziciliai károsultaknak 2 K 24 f. Gyámintézeti perselypénz 4 K 20 f. Közalapi persely 64 f. Összesen 53 K 86 f.

Aranyosmedgyes. Messinaiaknak 3 K 30 f. Debreczeni Kálvin-alapra 8 K 12 f. Ózdi ref. templom javára 1 K. Összesen 12 K 42 f.

ESPERESI JELENTÉS

Avasujváros. Gusztáv Adolf egyesület 2 K. Orsz. lelki nyugdíjintézet 3 K 28 f. Közalap 4 K 46 f. Jutalomkönyvek és bibliák 11 K 16 f. Egyetem 10 K. Összesen 30 K 90 f.

Batiz. Gusztáv Adolf egyesület 1 K. Prot. árvaház 40 f. Ref. segélyegyesület 40 f. Debr. főisk. tápint. 40 f. Sziciliaiaknak 1 K. Orsz. Lelkesítő gy. és nyugdíjintézetnek 2 K 40 f. Építkező egyházaknak 4 K. Orsz. egyh. közalapnak 1 K 40 f. Összesen 11 K.

Dobrácsapáti. Feketepataki egyháznak 1 K. Sárközi egyháznak 2 K. Összesen 3 K.

Egri. Turterebesi egyháznak templomépítésre 1 K. Gyermekevédelmi ligának 1 K 50 f. Szegény iskolás gyermekeknek könyvre 4 K 10 f. Prot. árvaház 40 f. Debr. főisk. tápintézetének 40 f. Ref. segélyegyesület 40 f. Debreczeni főisk. supplik. megváltása 40 f. Szatmári nőnöveldé 1 K. Összesen 9 K 20 f.

Felsőbánya. Szászdányai egyháznak 5 K. Magosligetinek 2 K. Szászújvárosi 1 K. Pánczélcsehi 1 K. Eperjesi főisk. 1 K. Olaszországi károsultak 4 K. Kálvin-szoborra 3 K. Összesen 17 K.

Garbolcz. Gusztáv Adolf egyesület 1 K.

Hirip. Kolozsvári siketnémák intézetének 2 K. Szigeti ref. iskolának 3 K. Konfirmáltaknak 15 db biblia 7 K 50 f. Kálvin-füzetekre 10 K 12 f. Összesen 22 K 62 f.

Kakszentmárton. Sziciliaiaknak 14 K 12 f. József főherceg szanatórium javára 4 K. Kálvin-szoborra 2 K. Összesen 20 K 12 f.

Kishodos. Debreczeni főiskola tápintézetének 40 f. Ref. segélyegyesület 40 f. Supp. megváltás 40 f. Összesen 1 K 20 f.

Kiskolcs. A szamosfalvi egyház részére 2 K. Kolozsvári siketnémák 2 K. Kálvin-szoborra 16 K. Orsz. Lelk. nyugdíj 39 K 88 f. Szászújvárosi egyháznak 1 K. Összesen 60 K.

Kispalád. Debreczeni egyetemre 10 K. Kálvin-émlék 10 K. Összesen 20 K.

Kispeleske. Építkező egyházaknak 6 K.

Magosliget. A sziciliai földrengés áldozatainak 2 K.

Mikola. Legátusnak 3 ünnepen 12 K. Egyházaknak 22 K 32 f. Szegény alap 10 K. Összesen 44 K 32 f.

Misztótfalu. Nagybányai ev. templom építésére 20 K. Józsefházai egyháznak 5 K. Szamoskőrödi egyháznak 5 K. Magosligeti egyháznak 2 K. Kálvin-szobor alapra 5 K, József főherceg szanatóriumnak 2 K. Szatmári e. m. sorsjegyért 1 K. Összesen 40 K.

Nagybánya. 10 egyháznak 38 K. Kálvin emlékműre 40 K. Szi-

ciliaiaknak 6 K 63 f. Orsz. ref. gyámint. 8 K 70 f. Közalapnak 8 K 48 f. Összesen 101 K 81 f.

Nagyhodos. Építkező egyházaknak 16 K. Kálvin-szoborra 2 K. Siketnémák intézetének 2 K. Máramarosszigeti ref. internátusnak 2 K. Sziciliaiaknak 2 K 18 f. Iskolai jutalomkönyvekre 8 K 10 f. Debreczeni egyetemre 5 K. Szegényalapra 13 K 14 f. Szatmári nőnövelde 1 K. Összesen 51 K 42 f.

Nagykolcs. Ref. segélyegylet 40 f. Suppl. váltság 40 f. Budapesti árvaház 40 f. Szatmári nőnövelde 40 f. Ezenkívül a hivatott kőrő egyházak részére begyűlt 5 K. Összesen 6 K 60 f.

Nagypalád. A sárközi, magosligeti, belényesi egyházaknak templomépítésre 6 K 52 f. Bethesda-kórház 4 K. Prot. árvaház 4 K. Kálvin-szobor alapra 5 K. Összesen 19 K 52 f.

Ombod. Gusztáv A. egylet 2 K 10 f. Építkező egyházaknak 11 K 34 f. Összesen 13 K 44 f.

Pettyén. Építkező egyházaknak 2 K.

Sándorhomok. Szatmári egyh. megyei sorsjegy 2 K.

Sárközujlak. Szegénysége miatt nem adhatott.

Szamoskóród. Sárközujlaki templomépítésre 1 K. Debreczeni egyetemre 3 K. Kálvin-alapra 4 K. Debreczeni Kálvin emlékműre 1 K. Összesen 9 K.

Szamoskrassó. Építkező egyházaknak 15 K 12 f.

Százazberek. Segélykőrő egyházaknak 14 K. Földrengés által károsultaknak 2 K. Szigeti internátus részére 10 K 40 f. József főherczeg szanatórium részére 3 K 44 f. Összesen 29 K 84 f.

Szatmárhegy. Debreczeni szegénytanulóknak 16 K 39 f. Segélykőrő egyházaknak 27 K 60 f. Sziciliai károsultaknak 4 K 62 f. Gusztáv A. egyletnek 2 K 75 f. Reform. persely közalapnak 3 K 87 f. Bethesda kórháznak 2 K. Összesen 57 K 23 f.

Szatmárudvari. Gusztáv A. egyletnek 1 K. Ökörítói károsultak számára 2 K. Sárközi templom javára 1 K. Összesen 4 K.

Szinérváralja. Prot. árvaház 40 f. Nagypénteki társaság 2 K. Gusztáv A. egylet 2 K 42 f. Sziciliai károsultak 5 K 60 f. Debreczeni szegénytanulók 6 K 52 f. Kálvin-alapra 7 K 37 f. Pusztadaróczi egyház 2 K. Magosligeti 2 K. Belényesujlaki 3 K. Szászújösinek 2 K. Összesen 31 K.

Tisztaberek. Szatmárdaróczi egyháznak 1 K. Zsarolyáni egyháznak 1 K. Összesen 2 K.

Uzka. A sziciliaiak javára 2 K 12 f.

Józsefháza. Gusztáv A. egylet 1 K. Sziciliaiaknak 1 K. Orsz. Lelk. Nyugdíjintézet 1 K. Orsz. Közalap 80 f. Építkező egyházaknak 8 K. Összesen 11 K 80 f.

Vámfalu. A szatmári ref. főgimnázium 300 éves fennállásának emlékére 20 K. Simon Sándor szegény tanulónak 2 K. Összesen 22 K. Összesen 806 K.

II. Anyagi élet és igazgatás.

A *presbyterium* mindenütt törvényszerűen alakult. Jegyzőkönyveit 39 helyen a tanító vezeti, 6 helyen (Aranyosmedgyes, Misztótfalu, Nagykolcs, Patóháza, Rozsály, Görbed) a lelkész, 2 helyen (Nagy- és Felsőbánya) világi, egy helyütt a s. lelkész (Kakszentmárton).

Anyakönyvek rendesen vezettettek. Áttértek, kitértek anyakönyve 17 egyházban.

Egyházmegyei, kerületi, konventi jegyzőkönyvek megőriztetnek.

Körrendeletek 3 egyházban jegyzőkönyveztetnek, a többiben eredetiben megőrizve összecsomagoltatnak s év végén levéltárba tétetnek.

Vagyonleltár — Erdőd kivételével — mindenütt van.

Lelkészi igató nincs: Sárközujlak, Udvari, Garbolcz.

Telekkönyvileg az egyházak ingatlanai rendben vannak, csakis Sándorhomokon (az ó-temető hátsó része) Kispaládon és Magosligeten (iskola) van kivétel.

Számadás eredménye: Bevétel 331,222 K. Kiadás 308,078 K. Maradvány 23,144 K. Követelés 10,249 K.

Alapítvány 26 egyházban 157,439 K. *Tőkepénz* 20 egyházban 117,357 K. Sem tőkepénz, sem alapítvány nincs 5 egyházban (Kispeleske, Lázári, Méhtelek, Rozsály, Nagykolcs). *Takarék-magtár* 8 egyházban; pénz 1125 K, buza 921 m, tengeri 302 m, zab 12 m.

Az egyház jövedelmei, kamat, haszonbér, egyházi adó befolynak. Utóbbiból kisebb-nagyobb hátralék 18 egyházban. A behajtásra mindenütt intézkedés tétetett.

Adósság 34 egyházban 199,161 K, különböző, 7½-ig menő % mellett.

Tőketörlesztés különböző, részben semmi.

Adók, illetékek ki vannak fizetve, Sándorhomok és Magosliget kivételével, hol az illeték hátralékban. Földadót a belhivatalnoki földért fizeti az egyház és belhivatalnok közösen 3 helyen, a belhivatalnokok maguk szintén 3 helyen.

Belhivatalnoki fizetésből hátrálék van: Sándorhomok, Uszka, Apa, Magosliget Nagypalád, Kispalád 754 K kitüntetett értékkel.

Templom anya- és leányegyházainkban 46 van. *Jó* 29 egyházban. *Tűrhető* 3 (Egri, Batiz, Magosliget). *Javítandó* 9 (Szamoskrassó, Sándorhomok, Pálfalva, Garbolcz, Kishodos, Adorján, Méhtelek, Misztótfalu, Nagybánya). *Rosz* 5 (Sárköz, Apáti, Nagypalád, Szamoskóród, Tisztaberek.).

Lelkészi lak a 42 anyaegyházban: *Jó* 26. *Tűrhető* 4 (Nagypalád, Nagykolcs, Nagyodos, Kakszentmárton). *Javítandó* 8 (Rozsály, Sárköz, Szatmárudvari, Szinerváralja, Uszka, Garbolcz, Méhtelek, Kishodos). *Rosz* 4 (Tisztaberek, Kispalád, Magosliget, Szamoskóród).

Iskola. 48 anya- és leányegyházunk közül 39 anya- és leányegyház tart fenn 47 iskolát, ugyanannyi iskolaépülettel és tanítói lakással. 9 egyházban (Apa, Aranyosmedgyes, Vámfalu, Misztótfalu, Nagybánya, Nagykolcs, Patóháza, Szatmárhegy, Udvari) az állami iskola felállítása folytán iskolánk megszűnt. 3 egyházban (Hirip, Mikola, Szinerváralja) az állami iskola mellett is fennáll. Az iskolaépület 29 egyházban jó, 2-ben (Nagypalád, Egri) tűrhető; 2-ben javítandó (Ombod, Szinerváralja); 2-ben (Adorján, Kispaleske) bővítendő; 4-ben rossz (Tisztaberek, Szamoskóród, Uszka, Sándorhomok).

Melléképületek javítandók 10 egyházban (Rozsály, Sándorhomok, Szatmárudvari, Tisztaberek, Patóháza, Ombod, Magosliget, Kishodos, Kispaleske, Sárköz).

Az egyházak épületei Szatmárhegy és Erdőd kivételével 570,314 K értékben a Foncierénél vannak biztosítva.

Új építkezés 15 egyházban volt 53,948 K értékben.

Épületek jó karban tartására 28,414 K kiadás történt.

III. Népiskolai adatok.

Tanköteles 6—12-ig fi 1632, nő 1552, összesen 3184.

Iskolába jár „ „ 1491, „ 1463, „ 2954.

Iskolát elhagyta 6—12-ig fi 64, nő 60, „ 124.

Iskolázatlan 6—12-ig fi 48, nő 58, „ 106.

Tanköteles 12—15-ig fi 569, nő 579, „ 1148.

Iskolába jár „ „ 488, „ 493, „ 981.

Az iskola 1) 4 osztályu Rozsály, Magosliget.

2) 5 osztályu Adorján, Dobrácsapáti, Erdőd.

3) A többiekben 6 osztályu.

ESPERESI JELENTÉS

4) *Osztott* 4 egyházban. És pedig két alsó osztály vegyes, 4 felső osztály vegyes. (Krassó, Nagypalád, Kispalád, Egri).

5) *Osztott* 1 egyház (Avasujváros), hol a két alsó osztály vegyes, a négy felső külön fi és külön leány (Ez évben a fiuiskolában VI-ik osztály nem volt — növendék hiányában).

6) 6 fi, 6 leányosztály 2 egyházban (Felsőbánya, Ombod).

Konfirmáltak fi 295, nő 276, összesen 571.

Tanterv minden egyházban megtartatott Sándorhomok és Rozsály kivételével s kerületi kiadványok használtatnak.

A tanítás eredménye az egyházlátogatás szerint: kitünő 3, jeles 10, jó 13, elégséges 9, alig elégséges 2 tanítónál (Adorján, Rozsály), nem elegendő 4 (Dobrácsapáti Sárköz, Pettyén, Avasujváros fi-iskola tanítójánál). Nem osztályoztatható Szárazberek, Szatmárgörbed, Tisztaberek, Méhtelek, Kishodos, Garbolcz iskolája, járvány miatt bezáratván.

A vallástanítás eredménye az állami iskolákban: kitünő 1, jeles 5, jó 2, elégséges 3. Nem volt megvizsgálható Szatmárhegy az iskola bezárása miatt.

Az iskola felszerelése — Erdőszáda kivételével — mindenütt hiányos kisebb-nagyobb mérvben.

Egészégi tekintetben hiányos 9 iskola, jó 38 iskola.

IV. Népmozgalmi adatok.

Született törvényes fi 494, nő 469, összesen 963.

„ törvénytelen „ 47, „ 33, „ 80.

Összesen „ 541, „ 502, „ 1043.

Meghalt fi 379, nő 325, összesen 704.

Házasságra lépett tisztán református pár 217, vegyes 59, összesen 276. Reversálist adott javunkra 5 pár.

Népesség 1908. decz. 31-én fi 12014, nő 12491, összesen 24505.

„ a hozzátartozó egy-

házakban . . . „ 566, „ 555, „ 1121.

Összesen „ 12,580, „ 13,046, „ 25,626.

Jelentésemet zárva vagyok kiváló tisztelettel

Avasujváros, 1910. aug. 24.

Szell György

esperes.

